SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 83. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 5, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 5-го ТРАВНЯ 1989 Ч. 83. РІК XCVI.

С. САПЕЛЯК ВІДВІДАВ Б. МАЛРУНІ

С. Сапеляк (зліва) з О. Киндієм (посередині) в бюрі прем'єра Б. Малруні.

Оттава (А. Глуховський). — Відомий український поет та колишній в'язень горезвісного табору ч.36 Степан Сапеляк відвідав канадський парлямент в середу, 19-го квітня ц.р. і скористав з цієї нагоди щоб познайомити канадських парляментаристів зі сучасною ситуацією в Україні.

С. Сапеляк розпочав свої відвідини приватною зустріччю з Олексієм Киндієм, консервативним послом до парляменту з округи північного сходу Калгарі. Він подарував послові українського походження канадське видання збірки своїх віршів під назвою „Без шаблі і вітчизни".

Після цієї зустрічі, С. Сапеляк, разом з послом О. Киндієм, Андрієм Глуховецьким, директором Українського Інформаційного Бюра в Оттаві, та журналістом Степаном Яворським стрінувся з прем'єр-міністром Браєном Малруні і подякував прем'єр-міністрові і канадському урядові за їхню інтервенцію в його обороні.

Зараз після зустрічі з прем'єр-міністром, С. Сапеляк відвідав канадське міністерство закордонних справ, де він зустрівся зі заступником директора відділу совєтських та східньо-европейських зв'язків Робертом Питчкієм. Сапеляк висловив глибоку турботу відносно нового закону Президії Верховної Ради СССР, підписаний М. Ґорбачовим 8-го квітня, який карає ув'язненням і грошовою карою тих, хто наносить образу, або знеславлення найвищих установ СССР. Цей закон також карає позбавленням волі тих, хто публічно закликає людей до повалення або зміни совєтського державного і суспільного ладу.

Сапеляк закінчив своє перебування в столиці Канади зустріччю з ліберальним послом з округи центру Оттави МекГарбом. Сапеляк поінформував парляментариста про новий совєтський закон з 8-го квітня та про екологічні проблеми, які виринають з чорнобильської нуклеарної катастрофи з отруєння талієм дітей в в Чернівцях.

С. Сапеляк також відбув інтерв'ю із оттавським кореспондентом українського відділу канадського міжнародного радіомовлення Андрієм Логіновим та з журналістом Павлом Муні з пресової аґенції Канедієн Прес.

У вівторок увечорі, 18-го квітня, відбулася зустріч цього письменника з України з українською громадою в Оттаві. Цю зустріч зорганізували Український Народний Дім та Українське Інформаційне Бюро Комітету Українців Канади в Оттаві.

С. Сапеляк народився на Тернопільщині 26-го березня 1951 року. Він є членом Української Гельсінкської Спілки та є одним з основників Української Асоціяції Незалежної Творчої Інтеліґенції, яка видає журнал „Кафедра" у Львові. У 1973 році він був заарештований органами КҐБ за антисовєтську аґітацію та пропаґанду і згідно за кримінальним кодексом УССР був засуджений до десятилітнього терміну тюрем та заслання. Термін відбував в Пермському ҐУЛаґу і Володимирській тюрмі. Звільнений в 1983 році, Сапеляк був спроваджений насильно до східньої України. Тепер мешкає в Харкові.

УГС видає газету „Голос Відродження"

В Україні органи масової інформації продовжують перебувати в руках Володимира Щербицького і його вірних служак, а журнал „Український Вісник" та листки пресової служби УГС уже неспроможні задовольнити широкий попит на правдиву інформацію та висвітлення подій під кутом інтересів України. Назріло питання про випуск періодичної газети, яка б об'єктивно висвітлювала події, що замовчуються або перекручуються.

Нова газета дістала назву „Голос Відродження" і вже вийшло в Україні її друге число. Перше число відкривається статтею „Від редакційної групи", у якій сказано: „Чотири роки йде процес, що його названо: 'Перебудова'. Чотири роки нас запевняють, що ще зарано чекати якихось реальних плодів, а з другого боку — доводять, що ми вже так далеко посунулися вперед, що головне зараз — не поспішати, не мітинґувати, не... не...

І твердять: 'Партія — ініціятор і ґарант перебудови!' М'яко кажучи, це далеко не так. Усі процеси, започатковані нині організацією, що називає себе КПСС, є лише блідою тінню того, що пропонували, починаючи з 60-их років, так звані відщепенці, антисовєтчики, дисиденти, а по-нашому — кращі представники народу, дійсні виразники його інтересів і прагнень.

І нехай партія дозволила цій ініціятиві — половинчасто і мляво — втілюватися в життя. Рано чи пізно, а навіть найрадикальніші угрупування в КПСС змушені будуть зупинитися, аби збсрегти її тотальну, абсолютну монополію. Ґарантом незворотности позитивних змін може бути лише народ.

Національно-демократичний рух в Україні набуває масового характеру. Щодень надходять звістки, що свідчать про загострення соціяльно-політичної та економічної кризи, про поглиблення антагонізму між державним партійним апаратом і єуспільством. Хвиля відродження наростає".

Газета „Голос Відродження" інформує про те, як в Україні 13 років тому створилася Українська Гельсінкська Група і як потім виникла з неї та діє тепер Українська Гельсінкська Спілка.

Читачі вже звикли отримувати інформацію про діяльність УГС з еміґрантської преси, але не всі уявляють, якими шляхами і з якими трудноацами дістається сюди така інформація. „Голос Відродження" — нове видання УГС, що дає широке уявлення про мітинґи і демонстрації, про Народний Рух України за перебудову, про нові переслідування, про всезростаючу свідомість українського народу тощо.

Бажаючі ознайомитись з цим виданням можуть звернутися до Закордонного Представництва УГС на адресу: External Representation of the Ukrainian Helsinki Union, P.O.Box 770, Cooper Station, New York, N.Y. 10003.

В Чикаґо відбудеться конференція АОЛПУ

Чикаґо (Д.Г.). — У п'ятницю і суботу, 12-го і 13-го травня ц.р., тут відбудеться зустріч членів АОЛПУ і зацікавлених громадян питаннями національних і людських прав в Україні.

У п'ятницю, 12-го травня відбудеться пресконференція в центрі міста з американськими кореспондентами. В год. 7:30 вечора в авдиторії свв. Володимира і Ольги при Овклі і Супіріор буде зустріч з українським громадянством, на якій Божена Ольшанівська ілюструватиме свої зустрічі з народом і правозахисниками у фільмі „Маршрут по Україні". Там буде інтерв'ю Б. Ольшанівської та американського журналіста з В'ячеславом Чорноволом, Олесем Шевченком та іншими. Б. Ольшанівська привезе 25 олійних картин відомого мистця з Черкасів Івана Кулика, які в часі її перебування будуть виставлені в авдиторії. Крім того буде також виставка вишивок.

У суботу, 13-го травня Б. Ольшанівська зустрінеться з учнями старших кляс школи українознавства, під час якої учні побачать фраґменти з мандрівки п.з. „Зустрічі й розмови з дітьми й молоддю". Потім учні оглянуть виставку картин і вишивок.

О год. 10:45 перед полуднем розпічнеться конференція АГРУ в Культурному Центрі при Чикаґо аве.,і Овклі з участю представників стейтів: Висконсин, Ілиной, Індіяна, Каліфорнія, Кольорадо, Мишиґен, Огайо і Тексас. З Торонто приїде Христина Ісаїв, директор Комісії Прав Людини при СКВУ, яка говоритиме про українську участь в конференції в Парижі. Від 2-ої до 3-ої години буде полуденок у Культурному Центрі, в 5-ій год. конференція закінчиться.

У неділю, 14-го травня, Б. Ольшанівська відвідає католицьку парафію св. Йосафата в Монстер, Індіяна.

ПІСЛЯ ВИБОРІВ НАРІД СТАВ СМІЛИВІШИЙ

Житомир (УЦІС). — Як інформують з кіл УГС в Україні, в місті Житомирі в часі передвиборчої кампанії заіснували факти грубого порушення виборчого закону та елементарних людських прав.

В цій кампанії відомою по всій Україні стала молода журналістка Алла Ярошинська, конфлікт якої з місцевими партійними владоможцями знайшов майже одностайне схвалення всього неселення Житомирської области.

Алла Ярошинська була висунута кандидатом в народні депутати і пройшла крізь „сито" окружних зборів і була остаточно вибрана до совєтського парляменту.

На виборах, однак, історія не закінчилася. Після виборів житомирські власті вдалися до масових переслідувань тих, хто проявив громадську мужність при відстоюванню кандидатури А. Ярошинської перед виборами. На початку квітня розпочалися в Житомирі процеси над довіреними особами кандидата на депутата А. Ярошинської. Крім того багатьох з-поміж активістів позвільнювали з роботи під претекстом „скорочення штатів" і ці звільнювання далі продовжуються. Так, наприклад судили старшого інженера житомирської Філії Київського політехнічного інституту Олександра Цугоняка, члена КПСС з вищою освітою Анатолія Мошковського, робітника заводу, голову цехового комітету профспілки Сергія Куника, члена спілки журналістів Якова Зайка, Григорія Матюшенка, Гавриїла Пекарського і інших. Звільнили з роботи Анатолія Зубовенка, а Анатолія Михлевського попереджено, що буде звільнених.

Переслідування зазнає кандидат економічних наук, вчений секретар ради житомирської філії Київського політехнічного інституту Віталій Мельничук, член профспілкового комітету Леонід Борецький, завідуючий ляборатогією об'єднання „Електровимірювач" Олександер Конобас, редактор науково-інформаційного центру Укрінформ Святослав Васильчук, кандидат технічних наук, полковник-доцент, викладач житомирського вишого училища радіотехніки Олександер Петрівний і завідуючий юридичною консультацією Валерій Кузнєцов. Всі вони входили до складу ініціятивної групи на підтримку А. Ярошинської.

Не зважаючи на масові переслідування, як повідомлюють, активісти не здалися. Народ, після виборів вперше почувся переможцем і люди міняють свою поставу. Вони стають сміливішими, бо переконалися в свої сили. Наприклад, Гавриїла Пекарського притягнули вдруге до судової відповідальности за те, що збирав підписи під петицією до місцевої влади для проведення всенародного святкування з приводу результатів виборів в Житомирі.

ВИСТАВКА ТРЬОХ МИСТЦІВ

Чикаґо. — Від п'ятниці до неділі, 12-го до 14-го травня ц.р., тут в ґалерії Товариства „Самопоміч" проходитиме виставка картин Марії Гарасовської - Дачишин, Анатоля Коломийця та Яро Плавюка, що її влаштовує Український Музей в Чикаґо. Відкриє виставку д-р Юрій Грицеляк. У неділю в год. 5-ій по полудні відбудеться музейна льотерія.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД РІШИВ ДАТИ ДОЗВІЛ НА СТРАЙКИ

Москва. — Після того, як в СССР відбулося ряд самочинних, недозволених страйків, уряд рішив у майбутньому дати робітничим профспілкам вперше в історії їх існування право переводити страйки. Про це повідомив голова профспілок в інтерв'ю, що було опубліковане у пресі в середу, 3-го травня ц.р.

Дозвіл на страйки — це частина проєкту нового закону, який має за завдання збільшити незалежність і силу профспілок, які досі були під сильною контролею промислових заводів.

Запропонований новий закон, який має увійти в життя ще в цьому році, опубліковано після того, як вуглекопи, водії автобусів, бібліотекарі і робітники автових заводів, навіть міліціянти пробували переводити страйки. Новий закон має на цілі мати під контролею різні заворушення серед робітників, які тепер щораз частіше повторяються, та відібрати ініціятиву незалежним групам. Як пояснює совєтський адвокат, проєкт нового закону виключає усі політичні страйки такі, що відбулися вже у Вірменії, Азербайджані чи Грузії.

Степан А. Шалєяв, голова совєтських профспілок, в інтерв'ю, надрукованому в щоденнику „Труд", пояснив, що новий закон впровадиться на те, щоб „примусити тих, які провадять фабриками чи іншими заводами, скорше полагоджувати непорозуміння поміж ними і робітниками".

Совєтські закони не говорять нічого про заборону страйків, але в минулому уряд заборонював перерву в праці, пояснюючи це тим, що це „захитує обов'язок кожного горожанина працювати".

Проблема страйків була в останніх місяцях широко обговорювана коли різні робітники переривали на короткий час працю, звичайно, протестуючи проти малої платні. Інші страйкували через „небезпечні умовини праці". Деякі із провідних членів Центрального Комітету Комуністичної партії сумніваються чи новий закон вийде на користь, Міхаїлові Ґорбачову та його плянам покращання економічного життя.

Грузини обвинувачують армію в розправі над демонстрантами

Москва. — Як повідомив телефонічно з Тбілісі активіст Давид Надірадзе, минулої п'ятниці в місті почали голодовий страйк вісім грузинів віком від 19 до 26 років. Вони вимагають, щоб уряд дав протиотруту пацієнтам, отруєним токсичними ґазами під час розгону демонстрації 9-го квітня. Голодівка проводиться в одній з тбіліських лікарень.

За словами Д. Надірадзе, члена Товариства св. Іллі Правдолюба, яке закликає до незалежности Грузії, голодуючі також вимагають, щоб Червоний Хрест дістав можливість вивчити становище у Тбілісі.

Згідно з повідомленням, звернення, прийняте голодуючими, звучить так: „Організації Об'єднаних Націй, Червоному Хресту і Червоному Півмісяцеві. Ми, пацієнти лікарні ч. 2, отруєні хемічною зброєю, вжитою частинами совєтської армії і внутрішніх військ проти учасників мирного мітинґу під гаслом 'Незалежність Грузії' в Тбілісі 9-го квітня 1989 року, почали голодівку протесту. Ми протестуємо проти того, що уряд не повідомляє структуру і склад вжитих проти нас отруйних речовин, в результаті чого лікарі не можуть проводити відповідне лікування. Наше становище не поліпшується, а погіршується. Ми вимагаємо:

Викрити склад отруйних речовин, вжитих проти нас. Запросити до розслідування і лікування чужинецьких спеціялістів. У противному разі голодівка буде продовжуватися до безконечности".

Виступаючи на всесоюзному телебаченні, командуючий Закавказькою військовою округою генерал-полковник І. Родіонов заявив, що тбілісці обвинувачують армію у розправі над демонстрантами і мстить родинам військовослужбовців. Він зауважив, що в операції брали участь внутрішні війська, і запропонував, щоб їм видали спеціяльне обмундурування, яке дало б змогу легко відрізнити їх від вояків інших родів військ. Генерал твердив, що під час розгону демонстрації вживався лише сльозоточивий ґаз. Однак минулого тижня міністер охорони здоров'я Грузії визнав, що військо застосовувало також бойову отруйну речовину, в результаті чого дві особи загинули, а в десятків інших спостерігалося ушкодження центральної нервової системи.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ЛЬВІВСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

• В Івано-Франківську голова Товариства Української Мови і Просвітницького Товариства „Рух" Маркіян Чучук, якого за вказівкою місцевої партбюрократії ректор медінституту Мейко звільнив 1-го січня 1989 року з посади викладача біології, уже четвертий місяць безрезультатно домагається через судові органи відновлення на роботі. Партчиновники, розлючені громадською діяльністю Чучука, зокрема, заходами на підтримку Народного Руху України, зводять на нього всілякі наклепи, прагнуть дискредитувати його перед людьми і вижити з міста.

• 12-го лютого і 11-го березня в селі Розвадів Миколаївського району Львівської области проходили бурхливі збори. Люди говорили про вкрай загрозливу екологічну обстановку в селі, спричинену шкідливими викидами навколишніх підприємств. 30.954 тонни отруйних речовин щороку вивертає на Розвадів Миколаївський цементно-гірничий комбінат, постійно дає шкідливі викиди також Розвадівське заводоуправління будівельних матеріялів і Роздольське об'єднання „Сірка", отруту з якого гонять на село вітри. В наслідок цього в Розвадові більшість дітей до 10 років має захворювання дихальних органів та бронхів. Крім цього, на території села розміщена база Райсільгоспхімії, де розвантажують міндобрива у непристосованому місці. Вивантажують щороку до 15,000 тонн міндобрив, і сотні з них потрапляють у ґрунтові води, а відповідно — в криниці та ріку Дністер. І, не зважаючи на все це, варвари центральних всесоюзних відомств плянують у Розвадові спорудити два нових, бетонний і асфальто-бетонний заводи. Донедавна про це ніхто з жителів не знав. Учасники зборів одноголосно вирішили заборонити будівництво нових заводів. Було зібрано понад 1,600 підписів під протестом проти плянованого будівництва і відіслано в Раду міністрів СССР та Раду міністрів УССР. Проте, рахуватися з людьми ніхто не збирається. Заводи все одно будуватимуть, про що повідомив по Львівському телебаченню генеральний директор заводу Львівбудматеріяли Дейнека.

• Секретар парторганізації Миколаївського цементно-гірничого комбінату Уґера самочинно написав листа від імени робітників цього підприємства з осудом проєкту програми Народного Руху України. Вже відіславши листа у Львівський обком партії, він 21-го березня організував збори із числа своїх прислужників, на яких запропонував осудити проєкт програми Руху. Однак, затія ця провалилася, бо на збори прийшло багато інших робітників і запропонували підтримати проєкт програми руху.

• 2-го квітня ц.р. у Львові на Личаківському цвинтарі з участю 8,000 віруючих відбулася велика Панахида пам'яті Єпископа УКЦ Миколи Чарнецького, а також Панахида за ще двох інших священиків УКЦ, Богдана Репетила та Івана Нагірного, що поховані поруч з могилою Єпископа Чарнецького. Панахиду відправили о. Василь Михайлюк, о. Іван Білик та о. Григорій Сімкайло. Перед Панахидою коротко виступив голова Комітету Захисту УКЦ Іван Гель. Велике поминальне слово про Єпископа М. Чарнецького виголосив о. В. Михайлюк. 8,000-на громада віруючих помолилася також за Митрополита Андрея Шептицького, Кардинала Йосифа Сліпого, за Українську Католицьку Церкву та композитора Володимира Івасюка.

• 5-го квітня в Одесі перша зміна колективу малярно-комплектувальної дільниці заводу ім. Жовтневої Революції припинила роботу. Причина страйку —важ-

(Закінчення на стор. 3)

БАЛЬ МАТУРАНТІВ

Вашінґтон. — Школа Українознавства ім. Тараса Шевченка влаштовує в суботу, 13-го травня ц.р., у залі катедри св. Андрея, 15100 Ню Гемпшир авеню, в місцевості Силвер Спрінґ, Мд., весняну забаву з презентацією матурантів. Початок забави о год. 8-ій вечора, до танців приграватими оркестра „Акули". Вступ для дорослих 15 дол., для студентів 7.50 дол. Презентація матурантів — це спроба вирізнити перед українською громадою всіх тих, що зуміли дійти до заключного моменту навчання та підкреслити їхню пильність і наполегливість.

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ПРОТЕСТИ жидівської громади Франції і ряду політичних діячів країни, президент Франсуа Міттеран прийняв голову виконавчого комітету Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата. Півторагодинна розмова Міттерана і Арафата відбулася незабаром після прибуття голови ПВО в Париж. На летовищі перед ним був постелений червоний килим — знак вищої дипломатичної поваги, але не були вивішені палестинські прапори. На летовищі Я. Арафата зустрічали другорядні чиновники, а не міністри. Після зустрічі Міттерана і Арафата представник президентської канцелярії прочитав заяву, але відмовився відповідати на будь-які запитання. Під час дводенної візити в Париж Арафат зустрівся з прем'єр-міністром Франції Мішелем Рокаром і міністром закордонних справ Роляном Дюма.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ, СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ і Індія були причетні до пляну повернення на батьківщину 74-річного афганського короля Мохаммеда Загір-Шаха. Кабульський уряд і деякі помірковані партизанські фракції давно розглядають можливість, при якій колишній монарх, скинутий у 1973 році, буде відігравати якусь ролю в керівництві Афганістаном. Однак проти повернення влади Загір-Шаха, який нині проживає в Італії, різко заперечують ісламські фундаменталісти, що відіграють ключову ролю у партизанському союзі. Якщо вірити повідомленню англійської телевізії, король повинен був приземлитися на кандаґарському летовищі. Щоб не допустити до цього, муджагедіни почали масовий наступ на Кандаґар. Загір-Шах заявляв у минулому, що готовий брати участь у зусиллях щодо припинення кровопролиття в Афганістані, але відмовляється входити в будь-який уряд, в якому будуть комуністи.

ГОЛОВА НЕЗАЛЕЖНОГО студентського, об'єднанн Пекінського університету заявив від імени 75,000 студентів Пекіну, що уряд повинен радитися зі студентськими делегатами, вибраними демократичним шляхом, а не з „представниками, яких ніхто не вибирав". „Ми не визнаємо рішень, вироблених урядом і так званими представниками студентів", — сказав Ван Дань, голова об'єднання. Він виступав у Пекіні на багатотисячному мітинґу в той час, коли представники уряду вели переговори з вибраними самим урядом студентами. У понеділок уряд заявив, що забороняє демонстрацію, призначену незалежним студентським об'єднанням на 4-го травня, коли виповниться 70-та річниця першого демократичного руху в Китаї.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ совєтського комітету у справі використання нуклеарної енергії Борис Сємйонов заявив, що у зв'язку з розповсюдженим серед совєтського населення недовір'я до надійности нуклеарних електростанцій із-за катастрофи на Чорнобильській нуклеарній електростанції, совєтський уряд відмовився від своїх попередніх плянів здійснити виробництво електроенергії на нуклеарних електростанціях. Після катастрофи на Чорнобильській атомній електростанції совєтський уряд вирішив не будувати більше нуклеарні реактори такого типу. Однак, зауважив він, будівництво кількох станцій, яке ведеться давно, буде завершене. Одним з найбільш серйозних наслідків катастрофи на Чорнобильській нуклеарній станції Сємйонов назвав той факт, що населення країни у переважній більшости настроєне проти нуклеарних електростанцій.

В АМЕРИЦІ

ПОЛ НІЦІ, ГОЛОВНИЙ дорадник уряду попереднього президента Роналда Реґена у справах роззброєння, заявив, що президент Джордж Буш робить велику помилку, коли відмовляється переговорювати зі Совєтським Союзом про ядерні ракети близького засягу в Европі. У своєму інтерв'ю з кореспондентами він сказав, що не погоджується з Урядом президента Джорджа Буша у справі, яка створила сильні суперечки серед західніх альянтів. Він також заявив, що попередив державного секретаря Джеймса Бейкера, щоби сподівався саме таких наслідків, якщо ЗСА й дальше будуть настоювати на тому, що поки не випродукують нових нуклеарних ракет близького засягу немає чого починати переговори про зменшення чи ліквідацію існуючих.

У ПОНЕДІЛОК, 8-ГО ТРАВНЯ ц.р., державний секретар Джеймс Бейкер, іде на п'ятиденні відвідини до Москви, що включатимуть зустрічі з совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе та правдоподібно також і зустріч з Міхаїлом Ґорбачовим. У зв'язку із цією поїздкою Рада крайової безпеки рекомендує щоби державний секретар не входив в переговори про афганістанську війну. Йдеться про те, що члени ради є розчаровані неуспіхами афганістанських повстанців і уважають, що такі переговори не є на часі. Одначе, як слушно завважено, точні інструкції отримає Джеймс Бейкер перед своїм від'їздом від президента Джорджа Буша про що саме він має переговорювати у Москві.

АКАДЕМІЧНІ КОЛА ЗСА є занепокоєні тим, що студенти продовжують реченці на здобуття докторатів до семи років, порівнюючи до п'яти років у 1960-их роках. Це сповільнення турбує педагогів і урядових чиновників, бо це може причинити нестачу університетських професорів, науковців та інших професіоналістів вже у близькому майбутньому. Занепокоєння виглядає має поважні підстави, бо Крайова рада аспірантур вирішила зформувати спеціяльну групу для перевірки чи є інші можливості здобуття докторських дипломів. Виглядає, що писання дисертацій сильно сповільнює цей процес.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Балакучий член Уряду

Коли демократична більшість Сенату відкинула кандидата на секретаря Департаменту оборони Джана Тавера, президент Джордж Буш негайно призначив іншого кандидата, консервативного конґресмена Діка Чейні, що його Сенат одноголосно затвердив. Чейні — людина безпосередня, має цю хибу, що говорить із журналістами щиро, без уваги на дипломатію і забуваючи, що на дану тему сказав був Президент. Так ось в американській пресі появилася відповідь Чейна на запит журналіста, як він оцінює ситуацію в СССР і позицію Ґорбачова. Відповів буквально: „Думаю, що йому (Ґорбачову) остаточно не вдасться, іншими словами, — що він не зможе зреформувати совєтську економіку... І коли таке станеться, то його відсунуть і на його місце прийде хтось — більше ворожий нам..."

Чейні не перший, який висловив такий погляд. Але президент Буш, як голова американської великодержави, недавно заявив був: „Вам відомо, що я виразно сказав президентові Ґорбачову, як ми з ним стрінулися, що ми хочемо бачити успіх перебудови і що подібно — ми хочемо бачити успіх економічних реформ в Китаї..." Сам Президент не виступив тепер проти свого секретаря Департаменту оборони, але його пресовий референт Мерлін Фіцвотер заявив, що „це був висловлений особистий погляд секретаря оборони, який не покривається із становищем Президента". Сам Дік Чейні також зразу заявив: „Остаточне слово має Президент".

Це ніби дрібний епізод з діяння американської державної верхівки, але він цікавий і повчальний з двох аспектів: поперше, що в самому американському Уряді існують також скептики щодо тривкости влади й успіху перебудови Ґорбачова, і подруге: яка це складна система демократії, коли кожний громадянин і член Уряду, має право висловлювати свою думку, але й мусить рахуватися з вимогами свого офіційного становища. По суті, нема однієї людини в усьому світі, яка могла б правильно передбачити розвиток подій в Евразії. Там раз-у-раз діються несподіванки.

Ґорбачов зручний, амбітний, має вже великі успіхи у зміні атмосфери в СССР та закріпленні своєї влади численними „чистками" в Політбюрі і партійному ЦК. Але престіл, на якому він сидить, не має залізних і вмурованих у твердший ґрунт ніг. Його заскакують несподіванки, як свободолюбний рух у поярмлених країнах, чи як брутальність війська у Грузії. Президент Буш мусить кермуватися дипломатією, але Чейн, мабуть, дійсно сказав правду...

ЛЄХ ВАЛЕНСА, ОДИН з засновників і лідерів польської незалежної профспілки „Солідарність", відвідає З'єднані Стейти Америки у листопаді цього року. Валенса виступить на з'їзді величезного профспілкового об'єднання АФП КВП (Американська федерація праці — Конґрес виробничих профспілок). Про це повідомила пресова секретарка об'єднання Лоррі Макґю. АФП/КВП раніше не раз запрошувало Л. Валенсу в З'єднані Стейти, однак польський уряд завжди відмовляв йому видати закордонну візу.

А. Г. Г.

ВЖЕ ТРЕТІЙ УКАЗ ВЕРХОВНОЇ РАДИ, ЩО ОБМЕЖУЄ ПРАВА ГРОМАДЯН

I.

Очікувана зміна закону про відповідальність за державні злочини, що прийшла на зміну старих статтей 187 та 62 КК УССР та відповідних до них статтей КК СССР стало неприємною несподіванкою для великої частини громадян Совєтського Союзу, які повірили в дальшу розбудову демократизації країни.

Партійні керівники на горі піраміди влади вирішили піти на демократизацію тільки через важке економічне положення. Щоб вийти з тупика, в якій загнало країну центральне керівництво та партійний апарат, вони дали людям певну дозу свободи, не очікуючи ефекту, що викликала ця нагла свобода. Народ підхопив ідеї демократизації дуже швидко, що викликало великий переполох у властьимущих, які, злякавшися розпочатих процесів, вирішили зупинити їх просто репресивними засобами. Так указ про мітинґи та демострації, по якому день у день карають людей чи то 10-15 добовими арештами чи грошовими карами, обезправив громадян. Тоді прийшов реакційний указ про вибори, що виявилися виборами без вибору у тих частинах країни, де незмінно при владі структури, що закостеніли під час брежнєвського застою, як це особливо мається в Україні.

А тепер був опублікований 11-го квітня у російських центральних, а 12-го квітня ц. р. у республіканських газетах третій указ, на основі якого прийде до повних репресій. На підставі цього нового указу притягатимуть людей до відповідальности подібно, як в сталінський та брежнєвський час на підставі статті 7 за „заклики до повалення, або зміни совєтського державного і суспільного ладу, або його зміни, способом який суперечить конституції СССР, або за перешкодження виконання совєтських законів з метою підриву політичної та економічної системи СССР, а також за виготовлення з метою розповсюдження матеріялів, такого змісту", що каратиметься терміном до трьох років, або карою до 2,000 карбованців. Ті самі дії вчинені повторно, або організованою групою осіб, або з використанням технічних засобів, призначених чи пристосованих для масового тиражування каратимуться позбавленням волі до семи років, або грошовою карою до 5,000 карбованців. Далі — дії передбачені частинами першої, або другої цієї статті, вчинені за завданням іноземних організацій, чи їх представників, або з використанням матеріяльних цінностей чи технічних засобів, отриманих від зазначених організацій, — караються позбавленням волі на термін від трьох до десяти років.

Стаття 11 принесе неменше заколоту і можливостей зловживання державними інстанціями: „Порушення національної і расової рівноправности, навмисні дії спрямовані на збудження національної чи расової ворожнечі, на приниження національної чести й гідности, так само пряме, чи посереднє обмеження прав, або становлення прямих чи посередніх переваг громадян, залежно від їх національної чи расової приналежности — караються позбавленням волі до 3-ох років, або штрафом до 2,000 карбованців..."

Особливо стаття 11 обмежить громадян у їх критиці партчиновників, або окремих установ. Те все, що громадяни могли висловлювати на мітинґах, де відкрито і прилюдно називалося службові особи, чи установи, що зловживали своєю позицією і владою, за новим законом знову каральним як було і в минулому. Там називається: „образа, або дискредитація державних органів і громадських організацій... публічні образи, або дискредитація найвищих органів державної влади й управління СССР і інших державних органів, які утворюються, або вибираються з'їздом народних депутатів СССР чи Верховною Радою, або службових осіб, які призначаються, обираються, або затверджуються з'їздом народних депутатів СССР чи Верховною Радою, а також громадських організацій чи їх загально-союзних органів, які створені у встановленому законом порядку і діють відповідно до конституції СССР, караються позбавленням волі на термін до трьох років, або штрафом до 2,000 карбованців".

Ці зміни мають бути внесені до законодавчих актів, а президіям Верховних Рад союзних республік доручено, привести законодавство союзних республік у відповідність з указом. Указ набирає чинности з дня опублікування його. Підписали його 8-го квітня 1989 року М. Ґорбачов та секретар Ментешашвілі.

На думку правозахисників, на основі цього указу можна чинити нові репресивні засоби і обезголовлювати керівництва неформальних об'єднань, робити на них наклепи і звинувачувати їх у Бог зна чому. На цей указ тільки й чекали партчиновники, щоб розпочати свою кампанію проти громадян, що останнім часом усвідомили собі своє убезправнення.

За час періоду демократизації і гласности нічого реакційнішого не появлялося. Можна тільки надіятися, що західня преса та організації, що пильнують дотримування прав людини в країнах світу, звернуть вчасно увагу на цей указ і не проминуть його мовчанкою, як перші два згадані укази. Юристи західніх країн, що цікавляться реформами в Совєтському Союзі повинні відповідно скоментувати указ і дати порівняння зі законами західніх країн. Коментарі центральних газет Совєтського Союзу звучать евфорично, що цей указ повністю відповідає аналогічним законам західніх країн — ЗСА, Франції, Англії, Західньої Німеччини, де мовляв, карають людей за аналогічні дії, та що законодавство Совєтського Союзу нарешті відповідає нормам міжнародного права. Що совєтські закони та конституція не були найгірші, було всім відомо, але що інтерпретатори цих законів десятиліттями чинили безправство, також світові відомо. Традицію лжесудівництва, донощицтва та нетерпимости за короткий час не усунути, тим більше, що чим далі від центру, тим менша контроля над партчиновниками й більша сваволя владоможців.

Закінчення буде.

Народ мій є! Народ мій
завжди буде!
Ніхто не перекреслить мій
народ!
В. Симоненко

Надія Сеник

НАЙКРАЩА В СВІТІ — УКРАЇНСЬКА МОВА!

На жаль, є такі серед нашого народу, що перекреслюють самі себе, відривають себе від власного коріння, від грунту, що понад тисячоліття живив і живить наш народ. Це ті, що відрікаються своєї материнської мови, стають безбатченками. Вони відпливають від свого берега, але ніколи не доплинуть до чужого, бо таких ніхто ніколи щиро не прийме в своє лоно, не пошанує. Ліна Костенко каже: „Як тяжко стукать у чужі оселі, бездушним бувши на своїй землі". А ще є у Л. Костенко й таке — дуже правдиво — схоплене „Душа летить в дитинство, як у вирій, бо їй на світі тепло тільки там". Безбатченки ж, замість тепла, відчуватимуть, хіба, нестерпний біль, згадуючи своє дитинство, і цей біль залишиться з ними на все життя. Вони ж бо не пошанували рідної мови — рідної матері".

Ми вирощуємо, викохуємо квіти, городину аж до того часу, поки вони розцвітуть, дадуть плоди. Чим кращий грунт для рослини, чим краще допильнуємо її, тим вона дасть кращий плід. Приказка говорить: — „Діти, як квіти — полий, то ростимуть." Але для дитини недостатньо, щоб лише росла, для неї треба створити особливий грунт — треба в дитину вкласти суть, скерувати її, зформувати її свідомість, вкласти в неї душу. Тому ми говоримо до дитини, співаємо їй з першого дня її народження, говоримо рідною мовою, вона вслухується в ту мову, вбирає її в себе, любить її так, як любить свою маму. Коли дитина починає розуміти (навіть ще не говорить), ми читаємо чи розказуємо їй казочки. До читання старанно готуємося, мусимо передати дитині відповідною інтонацією, відповідною силою голосу усі тонкощі, усю суть, мусимо заінтриґувати дитину, от тоді вона полюбить мову. Щоб, коли дитина піде в чуже оточення, вона вигукнула: „Найкраща в світі українська мова!" Так було з п'ятилітньою Оксанкою, коли вона приїхала в Америку без єдиного англійського слова, пішла в садочок, а як (у перший день) вийшла звідти, то вигукнула до мами: „Найкраща в світі українська мова!" Усі діти швидко схоплюють мову, так було й із Оксанкою, вона швидко опанувала англійську, а знання української мови допомогло їй вивчити інші чужі мови, хоч мови не є її фахом.

До речі, нашим дітям, що почали ходити до школи, треба особливу увагу звернути на літеру г. Дітей треба тренувати, щоб мали чисте (грудне) г: голод-холод, гуде-худе, гатка-хатка, гуска хустка, ворог-ворох (купа паперу, соломи), Гоголь-Хохол, поріг-прогріх, груша-хрущ, горіх-ховрах і т. д.

„Природу прикрашують квіти, а родину — діти" — каже наша приказка. Щоб нашу родину прикрашували діти, мусимо всю свою увагу, всі свої уміння віддати дитині, коли, як мудро мовиться в народі, вона ще лягає впоперек лавки. Тоді приказка: „Ледащо син — це батьків гріх" — не буде придатною. Отже, не дбаймо про маєтки для дітей, а дбаймо про самих дітей, про їх освіту, їх ширший загальний розвиток. Коли дитина знатиме дві мови, перед нею буде відкрито два різні світи.

Як нам відомо, в Україні створилося Товариство Української Мови ім. Т. Шевченка, яке вимагає узаконення української мови в Україні (парадокс!). Людність України з великим ентузіязмом відгукнулася на появу цього товариства. У газетах з'явилося дуже багато листів не лише вчителів, науковців, а й робітників, селян і технічної інтелігенції. Ось, що пише інженерно-педагогічний колектив: „Вважаємо, що участь у роботі Товариства Української Мови ім. Шевченка — це справа чести кожного сина землі української, яку оспівав великий Кобзар". Ще один лист пише вам росіянка: „Українську мову розумію, читаю нею. Мої діти, які народилися й виросли на Україні (в паспорті вони, як і їх батько, українці) вільно володіють і українською, і російською. Ясна річ, що мені близькі й зрозумілі тривоги українського народу в усіх галузях життя, в тому числі і в мовному питанні..."

Чужинці, що жили в Україні, щиро полюбили її, полюбили її мову, її пісню, її людей, і стали українцями — таким був Томаш чи Тимко Падура — українсько-польський письменник, що жив у часи Шевченка, і який сам про себе говорив: „Ґенте Полонус, Насіоне Рутенс". Його батько й дід були польськими патріотами, а він став українським патріотом. А скільки є жидів, що жили в Україні, щиро полюбили її, полюбили її мову, стали українськими письменниками, літературними критиками, артистами. А пригадаймо, що про нас і нашу мову говорили чужинці ще майже двісті років тому. Професор мінералогії Кембридзького університету Едвард Кларк, англієць, написав книжку „По дорож по Росії", що вийшла у 1812 році і в ній він пише:

(Закінчення на ст. 8-ій)

Роман Левицький

Небелиці діда Паляниці

У 80-ліття

„Веселе щасливе хлоп'яче життя!" — Так мене вчили співати, коли я був малим хлопчиною. Для мене особисто, таке життя не було. Будучи хлопчиною, я не був ані веселим, ані щасливим. Зовсім навпаки... Тоді я був точно таким, як це описав Тарас Шевченко у своєму незрівняному вірші: „Мені тринадцятий минало":

Поглянув я на ягнята —
Не мої ягнята!
Обернувся я на хати —
Нема в мене хати!
Не дав мені Бог нічого!..
І хлинули сльози,
Тяжкі сльози!..

Гірка була моя сирітська хлоп'яча доля. Аж тепер, у 80-ліття співаю собі цю пісню щиро і весело, тільки замість — хлоп'яче, співаю собі — старече!

Коли пробуджуся ранком, чи навіть серед ночі і подумаю собі, що маю свою власну хату, що можу тепер спати, коли лиш захочу і скільки схочу, а колись мене хлопчиною будили „досвітсонця", як козаченьків і, я все ходив невиспаний. Коли подумаю, що можу тепер їсти, коли лиш захочу і скільки схочу і що тільки мені збагнеться, а колись у старому краю, дитиною і хлопчиною, і парубком я був, усе голодний, як старокрайовий пес! Коли подумаю, що можу тепер їхати автом, чи ровером, коли тільки захочу і куди мені збагнеться, а колись молодим у старому краю ровер був тільки гарячою, одначе ніколи нездійсненою моєю мрією, а за авто навіть не мріяв.

Коли згадаю, що тепер я можу собі грати на бандурі, коли захочу і скільки схочу, і то на кількох, (не нараз, але по черзі), бо маю і чернігівську бандуру, і львівську, і дітройтську, і концертову з перемикачами, і ще й до того покупив усім моїм чотирьом внукам-соколам, що повиростаки високі, як дуби на американському хлібі... А колись на рідній землі, я тільки один раз грав на бандурі, а на якій, зараз розкажу докладніше.

Цей мій перший виступ на сцені з бандурою відбувся у містечку Миколаєві над Дністром. Студенти з містечка і околиці в часі літніх вакацій були дуже активними у т. зв. тоді „просвітянській" роботі. Організували хори, танцювальні гуртки і драматичні вистави. В одній такій виставі п. з. „Невольник", мені доручили ролю кобзаря. Проблема тоді виринула пекуча і дуже серйозна, бо ніяк не було можна тоді дістати бандуру, такого конечного реквізиту для кобзаря... Вкінці придумали, ось який вихід з безнадійної ситуації. Вирізали з дикти форму бандури, намалювали струни, і я, вдаючи, що граю на цій бандурі, співав пісню старого сліпого кобзаря.

Тепер на виступах у своє 80-ліття співаю цю пісню і граю на правдивій бандурі, але вже не мушу „характеризуватися" на старого дідугана.

І тут вернуся знову до Шевченкової поезії „Мені тринадцятий минало":

А дівчина
При самій дорозі!
Недалеко коло мене
Плоскінь вибирала
Та й почула, що я плачу,
Прийшла, привітала,
Утирала мої сльози
І поцілувала...

До мене, в тії літа мої молодії, не прийшла дівчина і не поцілувала...

Спитаєте, а як тепер, у 80-ліття? Ото ж! Читайте дальше, дорогі читачі! Вчора, в неділю 23-го квітня 1989 року виступав я з бандурою у Кейн каледжі, в Юніон, Н. Дж. Мою точку поставили в програму на спеціяльне бажання президента того каледжу.

Як до цього дійшло? Ось як. Я співаю вже третій рік в концертовому хорі цього каледжу, бо через те, можу користуватися каледжовим басейном. Минулого семестру президент каледжу перший раз за той час був присутнім на концерті разом зі своєю дружиною. Я тоді мав окрему свою сольову точку з бандурою. Мій виступ був успішний понад усякі мої сподівання, а пані президентова, прийшовши разом зі своїм чоловіком, мені ґратулювала, сказавши дослівно таке: „Твоя точка була для мене найкращою". Тут ще мушу додати, що президентова багато молодша від свого чоловіка і дуже вродлива, схожа на справжню фільмову принцесу.

Після вчорашнього концерту вона, яка офіційно була господинею цілої цієї імпрези, тобто концерту-прийняття, прийшла ґратулювати і дякувати усім артистам, що брали участь, подавала кожному руку, а мене, на диво усім, а на радість мені, старому, ще й поцілувала.

Це мені на старість не першина. Таке диво мені часто трапляється після моїх виступів в українському середовищі. Цілують мене і дівчата, і молодиці від 18-ох до 80-ти літ... А я довго після того підспівую собі: „Веселе щасливе старече життя".

Роман С. Голіят

Невикористана праця П. Андрусіва

Дня 29-го грудня 1981 року відійшов у вічність мистець Петро Андрусів, залишаючи українській спільноті свій великий невмирущий мистецький доробок. Про його життєвий шлях і його невмируще мистецтво похвально писав ряд авторів, згадати б тут, бодай кількох, знавців мистецтва.

У монографії „Петро Андрусів — маляр і графік", за редакцією Святослава Гординського, УВАН у ЗСА, Ню Йорку, 1980 року Святослав Гординський каже, що малярство Андрусіва не легко порівняти з малярством іншого нашого мистця, що займається подібними, як він темами. В діяспорі подібних до нього мистців майже немає; в Україні в цій ділянці все ще панує натуралізм з аґіткою і театральним позуванням на героїв, не згадуючи про те, що багато там з княжої доби чи козацької доби там небажані.

Цей самий автор, у книжці „Петро Андрусів — мистецтво — наймічніша зброя" видання Наукового Товариства ім. Шевченка, Ню Йорк — Париж — Сидней — Торонто, 1987 року, С. Гординський, звертає увагу, що: найважливішим твором Андрусіва, який постав в останніх двох роках його життя, була великоформатна (6x12 стіп) композиція „Хрищення Руси-України", зв'язана з недалеким ювілеєм 1000-ліття цієї події. Цей складний твір з багаточисленними фігурами, що показує панорамічний образ Хрищення своїм стилем реальний, але з подихом візантійської стилізації, характерної для даної доби. Його міг створити тільки досвідчений мистець, який умів не тільки малювати, але який також вивчив і знав стиль доби, типи людей і їх костюмів, звичаїв та історичні факти. Тож не диво, що цей образ вибрали наші церковні кола, як офіційне пам'яткове зображення великої релігійної й історичної події. На з'їзді владик Української Католицької Церкви у Вінніпеґу в жовтні 1981 року владики постановили, що картина мистця Петра Андрусіва буде офіційною картиною нашої Церкви й нашого народу для відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України.

Петро Мегик у цій самій публікації каже, що останньою великою працею мистця Петра Андрусіва було Хрищення України (колекція української митрополії у Філядельфії). Студії до цієї картини, розшуки по бібліотеках потрібних матеріялів з костюмології, предметів побуту та малювання взяло кілька років. За деякими архітек-

(Закінчення на ст. 6-ій)

Стефанія Бубнюк

НЕЗАБУТНІЙ САСКАТУН

(З нагоди 55-річчя Центральної Управи ОУК)

III.

Після переходу централі до Вінніпеґу я, з іншими, залишилася в Саскатуні. Належала далі до місцевого відділу ОУК, деякий час учителювала в українській школі при УНО, а в 1951 році також переїхала до Вінніпеґу і там редаґувала та заразом адмініструвала „Жіночий Світ" протягом 22-ох років. Тепер живу на передмісті Торонто разом з дочкою і ріднею.

Але що мене спонукало до написання цієї статті-спогаду про початок нашої організації? Саме цього року припадає 55-ліття створення одного централізованого проводу для нашої організації і в тій справі я дістала листа від теперішньої Крайової Управи ОУК (на останній Крайовій Конференції змінено Центральну на Крайову Управу) з проханням написати статтю чи спомин про початки нашої організації, бо я і молодша від мене Анна Романів-Зелена ще одні, що залишилися в живих з першої ЦУ ОУК. „Наші членки-піонерки відходять, а ті, що прийшли пізніше, не можуть розказати про наші початки, про відданість, глибокий патріотизм та віру в українську справу, для якої вони працювали". Оце причина цього спогаду однієї може й найстаршої ще живої піонерки нашої організації (мені вже 88 років).

Згадуючи неповторне світле минуле, я заразом подумала: Організація Українок Канади має бути горда на свою працю, бо перемогла початкові труднощі і пройшла свій 55-річний шлях з повним успіхом. В цьому напевно велика заслуга наших піонерок, які своєю щирою працею поклали тривкі основи під організацію і не відступили від ідейних цілей, що лягли в основу існування і праці ОУК.

Згадуючи минуле, мимоволі постає також питання: а що далі буде? Яке майбутнє ОУК? Яка ціль її дальшого існування, дальшої організованої праці. Це ж уже не ті часи, що були, і дні не ті. Та й світ не той, що колись був. І діти наші не такі, як ми були, а внуки ще менше. Та навіть і ми, піонерки, що ще залишилися в живих, також не ті. В наших перших роках прибуття до Канади ми ще думками були в рідному краю, а багато з нас, як було б можливо, верталися би назад до „старого" дорогого краю (між ними і я була). Так було спочатку, але за деякий час ми поволі вростали в канадський ґрунт, привикали до тутешнього життя і вільна Канада не була вже нам чужиною, а навпаки, ставала дорогою прибраною батьківщиною. А що вже думати про наші діти, а ще більше про внуки. Канада вже не є їх прибраною, а рідною батьківщиною, а далека Україна залишається для них далекою, а то й почасти малознаною країною. Така, на мою думку, наша дійсність. Невесела, але не безнадійна.

Наша організація і також інші українські організації, які протривали і діють у Канаді понад півстоліття є доказом того. Членами та у проводі тих організацій, включно з нашою, вже діють молодші люди. Треба тільки, щоб більше їх було і то з вищою освітою та повним зрозумінням організаційних потреб і цілей, а заразом і відповідним авторитетом. Приєднання такого молодого жіноцтва також до ОУК буде запорукою дальшого розвитку нашої організації в усіх ділянках програмової праці зі зверненням головної уваги на події, які тепер проходять в Україні.

Знаємо ж, що саме тепер там твориться щось небувалого. При гласности і перебудові заходять великі зміни. „Народ зрушився", як нещодавно писала мені д-р Савеля Стечишин, заслужена піонерка українського жіночого руху в Канаді. Чи насправді весь народ зрушився, я не знаю і не конче вірю, хоч дай, Боже, щоб так було. Все ж таки, згідно з пресовими повідомленнями там почалася справжня боротьба інтелектуалістів за відновлення української мови в школах і державних установах, як також іде боротьба за леґалізацію українських Церков. Чи це буде осягнено і що далі буде годі нам звідсіль передбачити. Але що не було б, то напевно вже так не буде, як було. Народ, якщо не зовсім, то таки зрушився і наша допомога йому повинна зайняти передове місце у плянуванні праці Організації Українок Канади. Новообрана крайова управа на своїй 29-ій Крайовій Конференції, що відбудеться 18-го і 19-го травня у Ст. Катеринс, Онтаріо, напевно матиме це на увазі.

На цій конференції я, на жаль, уже на буду, але думками і найщирішими побажаннями повного успіху президії, делеґатками та й усьому членству напевно буду.

А Саскатун, хоч узимі холодний і навіть часом терпкий, в якому прожила поверх 20 років і в якому проминула моя молодість і найкращі роки організаційної праці, залишився милим спомином у моєму житті.

Кінець.

У 95-ліття УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

До Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу, на руки його головного предсідника д-ра Івана Флиса, прийшли привітальні листи від ряду українських організацій і установ. Внизу поміщуємо уривки з тих листів-привітів. — Ред.

УРЯД УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ РЕСОРТ КУЛЬТУРИ Й НАУКИ

.....Сьогодні після 95 років праці, з членством близько 75,000 осіб, УНСоюз є найсильнішою і найбільше впливовою установою в українській діяспорі...

...Честь Вам, що боретеся так завзято за справедливість, людяність і визнання прав українського народу в світі й таким чином навічно оселяєте УНС в наших серцях...

Володимир Жила
Керівник Ресорту Культури й Науки

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ДІЄЦЕЗІЯ В СТЕМФОРДІ

..Впродовж тих 95-ти років діяльність УНСоюзу позначена незаперечними успіхами в користь української громади. За це належиться вдячна пам'ять основникові — о. Григорієві Грушці, який усвоїй далекозорості розумів, що попри Церкві, потрібна ще своя преса та громадська організація, яка об'єднувала б і несла матеріяльну та культурну допомогу своїм членам...

...З приємністю мушу підкреслити, що теперішній Головний Уряд УНСоюзу з його шановним предсідником тісно співпрацює з Церквою та старається об'єднати нашу громаду для вищих ідеалів, які були наріжним каменем для його засновників..."

† Василій
Єпископ Стемфордський

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА КООРДИНАЦІЙНА РАДА

.....Впродовж свого 95-літнього існування УНСоюз залишився вірним первісним демократичним ідеям і сьогодні, в почутті великої відповідальности, захищає і підтримує ті організації і установи що саме змагаються за ці принципи..."

Іван Олексин, заступник голови — **д-р Богдан Шебунчак**, голова Президії Кр. Ради

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

.....Це не припадок, що УНСоюз придбав собі ще такі назви як „Українська Заморська Твердиня" і „Батько-Союз". Ваша доза праці й Ваші щедрі дотації на різні українські цілі заслуговують на таке признання..."

проф. д-р Михайло Пап, голова — **мгр Володимир Яців**, ген. секретар

АСОЦІЯЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

.....УНСоюз, який впродовж довголітньої своєї діяльности незвичайно причинився до розвитку національно-культурного життя нашої спільноти, а своїм вкладом збагатив наші культурні надбання, заслужено придбав собі ще назву української твердині в діяспорі..."

д-р Роман Барановський
голова

СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ
Президія

.....Велику спадщину Ви перебрали від Ваших попередників і її Ви послідовно продовжуєте. Це спадщина не менше п'яти поколінь українських патріотів на цій землі. Вона дуже почесна але й дуже зобов'язуючо..."

Мирослав Прокоп, голова — **Євген Стахів**, за секретаря

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

....Це є великий ювілей у житті Вашої установи і Ви можете бути горді з цього приводу. Провідницька роля Українського Народного Союзу в українській громаді в Америці дала їй тверді культурні та суспільні підстави, та впродовж довгих років допомагала українським переселенцям зберегти свою ідентичність і не допустила розплистися в чужому морі..."

Марія Томоруг, секретар — **Марія Савчак**, голова

ІНСТИТУТ ДОСЛІДІВ ВОЛИНІ

.....Ваш великий вклад праці позначився не тільки матеріяльними здобутками, але також здобутками духовними, цебто здобутками культурними та видавничими. Зокрема Ваш щоденник „Свобода" своїм універсальним змістом, що віднотовує кожну ділянку українського життя у вільному світі і на Батьківщині, заслуговує на найвищу пошану. Тому за це велика подяка від усіх зичливих Ваших читачів і прихильників..."

д-р С. Радчук, голова ІДВ — **інж. І. Онуфрійчук**, голова

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА КРАЙОВА УПРАВА

.....Колишні вояки 1-ої Української Дивізії користувалися Вашою допомогою ще у важких часах для них — зараз по Другій світовій війні. Не диво, що всі члени Братства 1-ої УД стали активними членами Союзу..."

Роман Гасцький, голова — **Ярослав Закаляк**, секретар

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

.....Це дуже важливо підкреслити, що протягом 95-ох років УНС йшов у авангарді всіх проявів нашого організованого життя, крім цього Ви дбали про духову і економічну силу нашої громади..."

Осип Труш, голова — **Олександер Білевич**, секретар

УКРАЇНСЬКО ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ

.....Просимо прийняти повний пошани привіт від Управи і членів УЛМК з бажанням кріпкого здоров'я і надалі невсипущої енергії для ведення Вашої корисної праці..."

Степан Крижанівський, голова — **Осип Старостяк**, секретар

ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА АМЕРИКИ І КАНАДИ

..Український Народний Союз — це добро цілої української громади в Америці, Канаді, і в цілому світі, це установа, якою ми гордимося..."

Михайло Бохно, голова — **Ірена Білевич**, секретар

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗСА

.....Вже не одне покоління перебирало кермо праці від тих піонерів, які, ступивши на Нову Землю, відчули потребу і, в зовсім інших від сьогоднішніх умов, створили УНСоюз, навколо якого гуртувалося українське громадянство..."

Ярослав Білінський, президент — **Василь Омельченко**, ген. секретар

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА В ЗСА

.....З нагоди ювілею 95-ліття існування УНСоюзу шлемо щирий привіт і побажання успішно продовжувати працю для добра нашої спільноти та всього українського народу.

За пластунство ЗСА

пл.сен. Ігор Сохан, голова — **пл.сен. Оля Стасюк**, ген. секретар

ПЛАСТОВА ФУНДАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ

.....Дирекція Пластової Фундації в Ню Йорку пересилає кріпкий привіт та признання УНСоюзові за працю для добра української громади в діяспорі..."

Богдан Михайлів, голова — **Богдан Кузишин**, секретар

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ В НЮ ЙОРКУ

.....УНСоюз все підтримує і допомагає фінансово нашій молоді і ми як молодеча організація це дуже цінимо..."

ст.пл. Оксана Куровицька, станична — **пл.сен. Оксана Кіналь**, писар

ШКІЛЬНА РАДА УККА

.....Особливо відзначаємо Ваше вирозуміння та щиру жертвенність на культурній та навчальній ділянці для добра українського народу..."

Стефанія Квасовська, заступник голови — **д-р Ігор Гурин**, заступник голови

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

.....У 95 роках Вашого існування Ваші осяги для української спільноти в цілому світі надзвичайно цінні. Історія Ваша стала частиною історії України..."

Володимир Назаревич
президент

1-ИЙ ВІДДІЛ СУА

.....1-ий Відділ СУА в Ню Йорку вітає найстаршу організацію в ЗСА, УНСоюз, із його *95-річчям та складає подяку за велику працю для збереження ідентичности української еміграції..."*

мгр Лідія Магун, голова — **Ганя Сєрант**, секретар

ОКРУЖНА УПРАВА ВІДДІЛУ СУА В НЮ ЙОРКУ

.....Ми високо оцінюємо всесторонню працю УНС, який на протязі вже майже століття був не тільки організацією забезпечення, але морально і фінансово підтримував всі важливі українські почини і дії..."

Леся Ґой, голова — **Евгенія Івашків**, секретарка

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА"

.....З приємністю вітаємо нашу найбільшу установу діяспори, що була прибіжищем для української еміграції та створила перший культурно-національний центр, даючи візію батьківщини тисячам знедолених братів на протязі довгих літ..."

Ігор Раковський, голова — **Ольга Гасцька**, містоголова

ШКОЛА КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА В НЮ ЙОРКУ

.....Ми є переконані, що із зростом членства і капіталу УНСоюзу, збільшиться допомога фінансова культурно-освітнім організаціям, а в тому числі і для нашої невмирущої бандури, яка сьогодні є символом України..."

Микола Чорний
За Управу

УНІВЕРСИТЕТ МІННЕСОТИ ЦЕНТР ДОСЛІДІВ ІСТОРІЇ ІМІҐРАЦІЇ

.....УНСоюз дав американцям українського походження багатше і більше правдиве зрозуміння їхнього походження... В цей спосіб УНС додав ще один живий кольор до багатющої мозаїки Америки. Ми зокрема підкреслюємо підтримку УНС для виготовлення індексу „Свободи", як важливого вкладу в студії українсько-американського життя".

Рудолф Веколі
директор Центру

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ПРЕСВЯТОЇ ТРІЙЦІ В КЕРГОНКСОНІ

.....Високо доцінюючи велику ролю УНС не тільки у праці братнього обезпечення, але й у культурній і національно-політичних ділянках серед наших поселенців в Америці протягом майже повного вже сторіччя, що разом із християнською релігійною виховною працею нашої Рідної Церкви стало сильною підставою створення 'Американської України'..."

о. Лев М. Любинський
парох з родиною

Щотижнева...

(Закінчення зі стор. 1)

кі, шкідливі для здоров'я умови праці і низька заробітня платня. Директор заводу Владімір Сабунов облудними обіцянками про поширення зони надбавок до заробітньої платні доміг ся припинення страйку.

• 5-го квітня в Тернополі у Спілці Письменників України мав відбутися творчий звіт письменниці Марії Бузенко, після якого плянувалося засідання Тернопільської групи Народного Руху України. Проте влада зірвала цей захід, надавши того дня залю комсомольцям для проведення якихось комсомольських зборів. Перед входом, де стояли дружинники і не пускали нікого, зібралося багато обурених людей, які прийшли на зустріч із Марією Бузенко і на засідання ради руху.

• 7-го квітня у Львові на виробничому об'єднанні „Конвеєр" робітники цеху №14 подали заяву на ім'я голови ради трудового колективу Олександра Ланґера про скликання конференції для висування кандидатів у народні депутати СССР. Цю ініціятиву підтримали робітники всіх інших цехів. Та як робітничий колектив хотів висувати в кандидати київського поета Івана Драча, кандидатура якого не до вподоби партійно-бюрократичному апаратові України, проведення конференції було відмовлено, а проти активістів за висунення І. Драча на заводі розпочали кампанію погроз.

• 7-го, 8-го і 9-го квітня у Львові в кінотеатрі „Маяк" у переповненій залі на 400 місць відбувся творчий вечір колишнього політв'язня, поета Ігоря Калинця. Вечір відкрив член правління львівського відділу Українського Фонду Культури Ростислав Братунь. Ігор Калинець розповів про свою літературну діяльність, прочитав багато поезій з періоду своєї творчости до ув'язнення, подав інформації про тих літераторів, які взяли участь у ганебній судовій розправі над ним, а також відповів на численні запитання своїх шанувальників. Вечір пройшов в атмосфері великого піднесення.

• 9-го квітня священик Української Католицької Церкви о. Петро Зеленюх і його сестра Катерина о 8-ій год. ранку були брутально затримані міліцією при в'їзді в село Купич-Воля Нестерівського району Львівської области і силоміць відвезені у Нестерів. Там у міліційному відділенні функціонери під керівництвом якогось начальника КҐБ Виноградова всіляко ображали о. Зеленюха та його сестру. Потім сестру було відпущено, а о. Зеленюха відправили до Яворова, де міліція протримала його до 8-ої год. і врешті відпустила. Наступного дня о. Зеленюх послав телеграму протесту проти беззаконня голові Президії Верховної Ради СССР М. Горбачову, а копію — директорові Кестон коледжу Майклові Бурдо.

• Десь приблизно 11-12-го квітня у Львові розповсюджено в імені якогось комітету по виборах багато листівок з нападами на поета Івана Драча. В листівках звинувачують І.Драча в користолюбстві. Немає сумніву, що листівки інспіровані владою аби скомпромітувати І. Драча, якого львів'яни висувають кандидатом у народні депутати СССР.

• На вимогу жителів Червонограда було призначено збори виборців за місцем проживання. Збори мали відбутися в Палаці культури о 5-ій год. 12-го квітня — в останній день, коли можна висувати кандидатів. На цих зборах червоноградці мали намір висунути в кандидати члена Всеукраїнської Координаційної Ради УГС Степана Хмару. Щоб не допустити цього, голова виборчої комісії (вона ж перший секретар міськкому партії) Мамонтова придумала такий трюк. Під приводом наради з техніки безпеки, вона наказала 12-го квітня о 12-ій год. в Палаці Культури зібрати людей за іменним списком. Спочатку з людьми трохи поговорили про техніку безпеки, а потім було організовано висунення кандидатів. Звісно, що це висунення проходило під повним контролем райкомівських чиновників. Тимчасом уже о 4-ій год. під Палацом Культури зібралося понад тисячу виборців на обіцяні збори, проте в залю нікого не пускали. В наслідок цього виник стихійний мітинг. Люди обурювалися, вимагали пояснення, але ніхто пояснень їм так і не дав. Того ж дня у Центральну виборчу комісію було послано багато телеграм-протестів від обурених мешканців Червонограда проти чергового беззаконня місцевої партбюрократії.

• 12-го квітня по українському телебаченню була показана зустріч секретаря ЦК компартії України Леоніда Кравчука з головою бюро Координаційної Ради Народного Руху України професором Мирославом Поповичем. Кравчук у грубій та образливій формі говорив про Українську Гельсінкську Спілку, називав її антисовєтською антисоціялістичною організацією, нападав на пункт Декларації принципів УГС про конфедерацію, читав уривки з газети УГС „Голос відродження", викривлено витлумачуючи сказане там про підтримку Народного Руху України тощо. Виконком Української Гельсінкської Спілки має замір після детального вивчення магнітофонного запису подати на Леоніда Кравчука в суд.

• 12-го квітня у Тернополі члена Спілки Письменників України Георгія Петрука-Попика, який є головою тернопільської групи Народного Руху України, викликали в міськком партії, де перший секретар міськкому партії Загребін став вимагати, щоб він або відмовився вір руху, або поклав на стіл партквиток. Георгій Петрук-Попик вибрав друге і віддав свій партквиток, заявивши, що відмова від руху — це відмова від рідного народу.

• 12-го квітня у Львові на виробничому об'єднанні ім. 50-річчя Жовтня відбулася конференція по висуненню кандидатів у народні депутати СССР. Адміністрація заводу робила все, щоб дискредитувати Ростислава Братуня та Івана Драча, кандидатури яких висували робітники. Після гострої дискусії, під час якої не обійшлося без брутальних та провокативних випадів з боку адміністрації і парткому, більшістю голосів було висунуто Ростислава Братуня та Івана Драча. Збори закінчилися о 3-ій год. ночі.

• 13-го квітня у Львові на виробничому об'єднанні „Іскра" відбулося розширене засідання ради заводського осередку Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка. На це засідання був запрошений член Республіканськокі Ради Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка Богдан Горинь. Він розповів про перше засідання Республіканської Ради Товариства Української Мови у Києві 1-го квітня і відповів на ряд різних запитань.

• 13-го квітня у Чернівцях, за дорученням виконкому Української Гельсінкської Спілки, побував Анатолій Ільченко, недавно звільнений з ув'язнення в Миколаївській обласній психлікарні — в наслідок втручання американської комісії психіятрів. Він зустрівся з родиною арештованого на 10 діб Валерія Кузьміна. Разом з матір'ю Кузьміна, Марією, Ільченко відвідав ленінський районний суд Чернівців, у якому 7-го квітня голова суду Тіхон Сабов незаконно засудив Валерія і Михайла Гориня до адміністративного арешту. На домагання матері подивитися на судову постанову секретар суду відповіла відмовою. Суддя Сабов прийняти матір Кузьміна теж відмовився.

• 13-го квітня у Тернополі голову Тернопільської філії УГС Левка Горохівського було викликано у міську прокуратуру, де прокурор Василь Баволяк грозив йому судовим покаранням, якщо він продовжуватиме брати участь у несанкціонованих зборах. Під цим цей прислужник тернопільських партчиновників мав на увазі законні збори тернопільської організації Спілки Письменників України, де утворено осередок Народного Руху України.

• 14-го квітня у Львові в Радянському районному суді мав відбутися суд позовом поета Ігоря Калинця і поетеси Ірини Стасів на газету „Вільна Україна" за наклепи. Суддя Симчишин відклав розгляд справи у зв'язку з тим, що відповідачі — представники газети Любомира Сухонос та Богенбай Ібраєв не з'явилися в на суд.

• Секретар львівського обкому партії Гончарук пообіцяв організувати зустріч працівників заводу „Мікроприлад" з активістами Української Гельсінкської Спілки. Проте згодом, коли була вже домовленість, він відмовився від своїх слів. І все ж, 14-го квітня група працівників заводу „Мікроприлад" на приватній квартирі зустрілася з активістами УГС. На цій зустрічі було обговорено багато питань і спростовано чимало фальшивок про діяльність УГС, які розпускає офіційна преса.

• 16-го квітня, о 1-ій год. по полудні біля Успенської Церкви з участю 20,000 осіб відбувся Молебень за людей, які постраждали під час чорнобильської катастрофи. Відкрив Молебень голова Комітету Захисту Української Католицької Церкви Іван Гель. З проповіддю виступив священик УКЦ Михайло Гаврилів. Потім відбулася Панахида по загиблих під час катастрофи в Чорнобилі, яку відправили священики УКЦ Михайло Гаврилів та Григорій Сімкайло. Після Панахиди люди молилися за дітей Чорнобиля, за українців, виселених із 30-кілометрової зони, за тих, хто призвів до чорнобильської трагедії, за вбитих солдатами мирних демонстрантів у Тбілісі, за члена ВКР УГС Михайла Гориня, незаконно арештованого на 15 діб у Чернівцях. Після цього виступив з проповіддю православний священик, член УГС Михайло Нискогус, який палко обстав за переслідувану Українську Католицьку Церкву, заявивши, що вона зберігає традиції українського народу, в той час, як офіційно існуюча на Україні Російська Православна Церква завжди була фактором русифікації. Перед закінченням Молебня І.Гель повідомив, що в Дрогобичі 2-го травня о 10-ій годині ранку біля церкви св. Юрія (зупинка "Сільзавод") відбудеться свято Тисячоліття Хрищення України. Крім цього, також було оголошено, що у Львові 30-го квітня та 1-го і 2-го травня по полудні відбудуться гаґілки в Шевченківському Гаї, в парку культури ім. Богдана Хмельницького, біля собору св. Юра і в центрі міста.

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої української громади на північноамериканському континенті, для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости „Свобода" публікує в цій кампанії фотознімки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно — ці фотознімки нам надіслано.

Леся Адріянна Жига, нова членка 346-го Відділу УНСоюзу Г-ва Львів у Клівленді, Огайо. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідо і баба Іван та Марія Жига.

Маргарита Таня Матіїв Аріко, доня Надії Матіїв та д-ра Йосифа Аріко, нова членка 367-го Відділу УНСоюзу в Рочестері, Н. Й. Вписали свою внучку Маргариту в члени УНСоюзу дідо Олекса та баба Анна Матіїв.

Тимотей Грет Бойчук Гартман, син Маргарети та Грегорія Гартман, новий член 367-го Відділу УНСоюзу в Рочестері, Н.Й. Вписали свого внука в члени УНСоюзу свого внука Тимотея дідо Іван Бойчук, контролер 367-го Відділу УНС, як також делегат цього Відділу на Конвенції УНС. Тимотей належить до третьої генерації членів УНСоюзу цієї родини.

Андрій Олександер Кузишин, син Оксани і Богдана Кузишина, новий член 70-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Сити, Н.Дж. Вписали Андрійка в члени УНСоюзу його дідо Микола Шеремета, секретар цього Відділу, та хресна мати Ірена Лащук.

Стефан Іван Фрич та Маркіян Теодор Фрич діти Степана та Марії Вікторії Фрич, нові члени 350-го Відділу УНСоюзу у Стемфорді, Конн. Вписала своїх внуків в члени УНСоюзу бабуня Евгенія Круліковська.

Союзова родина — Степан та Оленка Сливинські з дітьми Миколою та Наталкою. Всі вони є членами 216-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії, Па.

Христина Марія Мулик, дочка Йосифа і Марти Мулик, нова членка 399-го Відділу УНСоюзу „Леви" в Чікаго. Вписали свою внучку Христину в члени УНСоюзу Мирослава і Мирослав Салдани.

Ляриса М. Ганущак, доня Михайла та Мини Ганущак, нова членка 127-го Відділу УНСоюзу в Боффало, Н.Й. Вписали свою внучку Лярису в члени УНСоюзу дідо і бабуня Дмитро та Ева Ганущаки.

Степан Річард Рут, син Марійки та Івана Рут, новий член 70-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Сити, Н. Дж. Вписали Степана в члени УНСоюзу дідо Микола Шеремта, секретар цього Відділу, та хресна мати Стефанія Леді.

Наталія А. Цьолко, доня Ігоря та Анни Цьолко, нова членка 170-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Сити, Н.Дж. Вписали свою внучку Наталку в члени УНСоюзу дідусь і бабця Іван і Стефанія Цьолко.

Дженніфер Анна Ярема, доня Романа та Ванди Ярема, нова членка 346-го Відділу УНСоюзу у Клівленді, Огайо. Вписала свою внучку Дженніфер в члени УНСоюзу її бабуня Ніна Ярема.

Нікол М. Глорійоссо, син Вінцента та Надії Глорійоссо, новий член 59-го Відділу УНСоюзу в Бріджпорті, Коннектикат. Вписали свого внука в члени УНСоюзу дідусь Василь і бабуся Ярослава Ковач. Ціла родина Ковачів та Глорійоссо є членами 59-го Відділу УНСоюзу.

Павля Іванна Стельмах, доня Віри та д-ра Лева Стельмах, нова членка 442-го Відділу УНСоюзу в Торонто, Онтаріо, Канада. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідо Петро та баба Іванна Стельмах.

Гануся Степанида Цвіль, доня д-р Христини та д-ра Олександра Цвіль, нова членка 105-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії, Па. Вписали свою внучку Ганусю в члени УНСоюзу бабуня Степанія та дідо Йоан Ракочий, довголітній секретар 105-го Відділу УНС.

Андрій Макашів, наймолодший член 285-го Відділу УНСоюзу в Рочестері, Н. Й. Вписали сина Андрія в члени УНСоюзу батько Антоній та мати Сенді Макашів.

Андрея Нікол Мельник, доня Ореста та Христини Мельник, нова членка 166-го Відділу в Сінсінеті, Огайо. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу її дідо та баба Зіновій та Оксана Мельник.

Касандра М. Биц, доня Христини і Мирослава Биця, нова членка 146-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Міш. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідо і бабця Павло та Євгенія Биц.

Микола Петро Албізаті, син Данила та Лесі Албізаті, новий член 231-го Відділу УНСоюзу в Байоні, Н.Дж. Вписали свого внука Миколу Петра в члени УНСоюзу дідо Василь та баба Марія Вінтонів.

Артур Яків Пажигнат, син Еви та Тадея Пажигнат, новий член 489-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку.

Олександер Василь Мороз, син Андрія та Люїз Мороз із Оттави, Онтаріо, новий член 458-го Відділу УНСоюзу в Гамільтоні, Онтаріо, Канада. Вписала свого внука Олександра в члени УНСоюзу його бабця Зеновія Мороз. Олександер належить вже до третього покоління Морозів, які є членами 458-го Відділу УНСоюзу.

Мирослав М. Биц мол., син Христини і Мирослава Биця, новий член 146-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Міш. Вписали свого внука в члени УНСоюзу дідо і бабця Павло та Євгенія Биц.

Олекса Михайло Сідляк, син Гені та Михайла Сідляків, новий член 320-го Відділу УНСоюзу в Балтиморі, Мериленд. Вписала в члени УНСоюзу свого внука Олексу Михайла бабця Михайлина Сідляк.

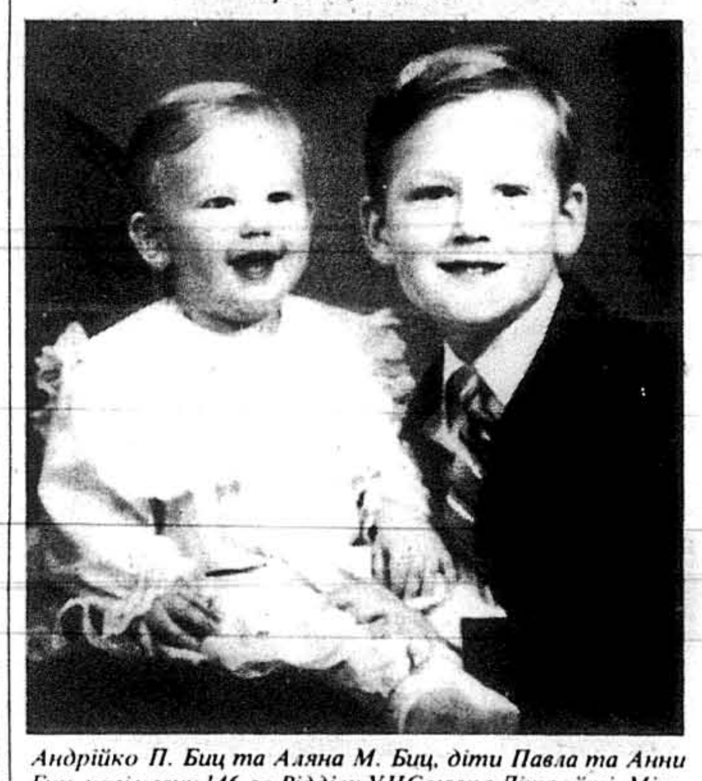
Кіра Пасічник, доня Петра та Олі Пасічник, нова членка 345-го Відділу УНСоюзу в Міннеаполіс, Міннесота. Набули для Кіри Пасічник дві грамоти вивінувального забезпечення дідо Кирило Пасічник та дідо Михайло Каркоць, секретар 345-го Відділу УНС.

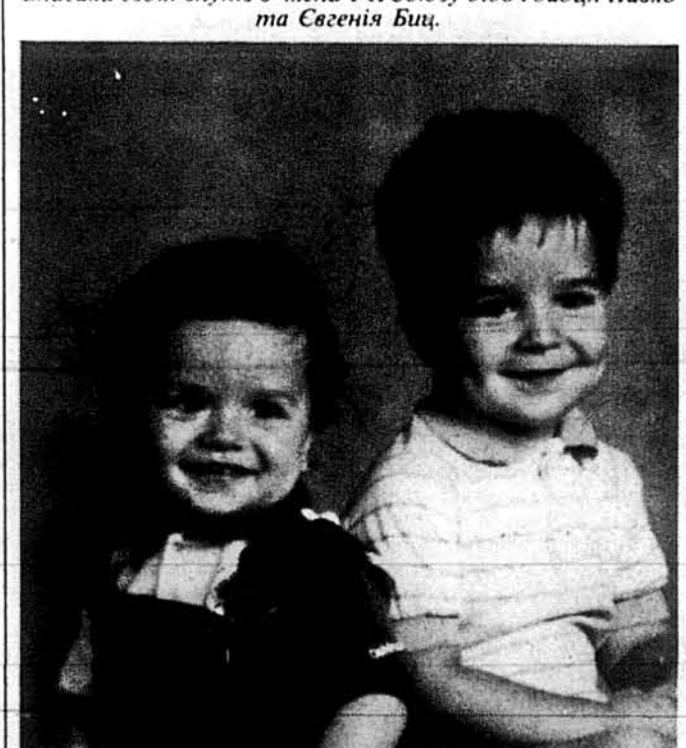
Ляриса Рената Колодій, доня Левка і Ненсі Колодій, нова членка 377-го Відділу УНСоюзу в Сейнт Петерсбург, Фльорида. Вписала свою внучку Лярису в члени УНСоюзу її прабабуся Осипа Олінкевич-Михайленко, колишня головна УНСоюзу та засновниця 240-го і 377-го Відділів УНСоюзу.

Союзова родина Тараса та Ліди Кулик. На світлині в першому ряді від ліва: Тарас, який святкує 4-ті уродини, Ірка, Оксана та Іванка. В другому ряді: Юлька та мама Ліда Кулик. Всі вони є членами 407-го Відділу УНСоюзу в Торонто, Канада.

Андрійко П. Биц та Аляна М. Биц, діти Павла та Анни Биц, нові члени 146-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Міш. Вписали своїх внуків в члени УНСоюзу дідо і бабця Павло та Євгенія Биц.

Данилко та Андрій Василюк, сини Ореста та Ольги Василюк, нові члени 346-го Відділу УНСоюзу, Товариства „Львів" у Клівленді. Вписали своїх внуків Данилка та Андрія в члени УНСоюзу бабуня Стефанія та дідо Іван Василюки.

У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої української громади на північно-американському континенті, для їх взаємного майбутнього.

Наталка Х. Дейчаківська, донечка Ореста і Карен Дейчаківських, стала найновішою членкою Т-ва „Україна", 15-го Відділу УНСоюзу у Вашінгтоні, Д.К. Про членство своєї внучки в УНСоюзі подбав її дідусь, д-р Микола Дейчаківський.

Данило Антоній Дейчаківський, син д-ра Юрія та Ірени Мостович Дейчаківських, наймолодший член Т-ва Україна, 15-го Відділу УНСоюзу у Вашінгтоні, Д.К. Про членство свого внука Данила в УНСоюзі подбали дідусь і бабця д-р Микола і Надя Дейчаківські.

Тирса Оксана Кордуба, доня Оксани і Ждана Кордуби з Окленд, Н.Дж.,нова членка 472-го Пластового Відділу УНСоюзу в Чікаго, Ілл. Вписала свою внучку Тирсу Оксану в члени УНСоюзу бабуня Ірена В. Клос

Олекса Богуневич, син Єлисавети та Марка Богуневича, новий член 70-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Сиૉті. Вписали в члени УНСоюзу свого внука Олексу дідо Степан і бабуня Людмила Ладанай.

Юрій Богуневич, син Єлисавети та Марка Богуневича, новий член 70-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі. Вписали в члени УНСоюзу свого внука Юрія дідо Степан та бабуня Людмила Ладанай.

Вілліям Джан МекҐреґор Яремко, син д-ра Вілліяма та Лорел Яремко, новий член 304-го Відділу УНСоюзу в Боффало, Н.Й. Вписали в члени УНСоюзу свого внука Вілліяма дідо Дмитро та бабуня Елсі Федак Яремко.

Андрій Д. Мухин, син Григорія і Линди Мухин, новий член 15-го Відділу УНСоюзу, Т-во „Україна" у Вашінгтоні, Д.К. Вписали свого внука в члени УНСоюзу дідо та бабця Ігор і Наталка Мухин.

Олесь-Іван Микита, син Ігоря і Віри Микита, новий член 134-го Відділу УНСоюзу в Радерфорд, Н.Дж. Свого внука вписали в члени УНСоюзу бабуся Галя і дідусь Роман Микита, члени цього ж 134-го Відділу УНСоюзу.

Олесь Дністрян, новий член 43-го Відділу УНСоюзу у Фейрпорт, Н.Й. Вписали Олеся в члени УНСоюзу мати Галя та батько Юрко Дністрян.

Олександер Вибачинський, син Тараса і Тіни Анни Вибачинських, наймолодший член 489-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку. Вписали свого внука Олексу в члени УНСоюзу дідо Юрко та бабця Анна Вибачинські, всі члени УНСоюзу.

Николай Вибачинський, син Тараса і Тіни Анни Вибачинських, новий член 489-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку. Вписали свого внука Николая в члени УНСоюзу дідо Юрко та бабця Анна Вибачинські. Три покоління родини Вибачинських є членами УНСоюзу.

Саммер Вибачинська, доня Тараса і Тіни Анни Вибачинських, нова членка 489-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, Н.Й. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідо Юрко та бабця Анна Вибачинські. Всі члени родини Вибачинських є членами УНСоюзу.

Загальні збори відділу УАКРади в Ню Йорку

Збори відбулися 7-го квітня в Українському Народному Домі в приміщенні УАКРади. Збори відкрив голова Відділу. Він привітав членів Головної Екзекутиви Євгена Стахова і Романа Данилюка, всіх присутніх на зборах, відтак попросив вшанувати пам'ять тих членів, які відійшли до вічности однохвилинною мовчанкою. Голова прочитав порядок нарад, який був прийнятий одноголосно й попросив присутніх вибрати президію для проведення зборів. На предсідника Зборів вибрано інж. Романа Гаєцького, а секретарем Миколу Гошовського.

По звітуванні голови відбулася широка дискусія, в якій взяло участь багато присутніх, з різними суґестіями щодо праці на майбутнє. Відтак попрошено до слова представника Головної Екзекутиви Євгена Стахова, який у своїй короткій доповіді накреслив пляни праці на майбутнє, а саме давати доповіді на різні теми, навіть включно з доповіддю про УККА, чи він репрезентує всю українську громаду в Америці, так як про це вони заявляють, чи вони репрезентують тільки Визвольний фронт, до якого належить одна четверта українців в Америці й на таку доповідь прийде багато людей. Далі треба запрошувати доповідачів з України. Це є в інтересі української справи, бо живий зв'язок з Україною є дуже важливий і в тому напрямі ми мусимо звернути найбільшу увагу, бо це тільки принесе користь для українського демократичного руху, який зараз проходить на українських землях, який провадить український народ без участи наших еміґрантських партій, які думали, що мають монополь на українську політику. Присутні подякували рясними оплесками Є. Стахову за змістовну доповідь.

Відтак виступив д-р Юрій Солтис, який також пропонував запрошувати доповідачів з України та їхати з доповідями по більших осередках в Америці й організувати нові Відділи й попирати морально й матеріяльно українських патріотів на Україні, які вміло використовують перебудову для української мови, культури та для українізації змосковщених місць України.

Д-р Василь Калинович сказав, що УККА нехай святкує національні свята, Українська Американська Координаційна Рада повинна зайнятися великою демократичною громадою в Америці та підтримувати зв'язки з Україною, що є нині найважніше, бо такі зв'язки для нас є конечні й ми повинні шукати різних оказій підтримати Україну морально й матеріяльно.

До слова зголосився Роман Данилюк, який говорив про розбудову Координаційної Ради. Він заявив, що треба трохи попрацювати й ми маємо більші можливості, які має УККА, тільки треба працювати й треба перестати думати, що ми можемо злучитися з УККА, бо всі наші старання і компромісові розмови Екзекутива УККА відкинула, так само невтральні організації з Єпископом Лостеном на чолі провадили переговори про злуку, що виявилося безуспішним, бо УККА відкинуло всі спроби полагодження цього прикрого конфлікту.

Ще виступили в дискусії інж. Кирило Григорович та Андрій Прадищук, які заявили, що треба показати працю, тоді всі будуть з нами числитися. Вибачаюсь, якщо я когось з дискутантів поминув; бо я записок не робив і могло б таке статися.

По вичерпанню дискусії уділено абсолюторію уступаючій Управі й прочитано номінаційну листу членів нової Управи:

Головою вибрано Миколу Гошовського, відомого спортовця ще зі Львова з Спортового Клюбу „Україна", де він був футболістом, та політичного в'язня німецьких концентраційних таборів і Пластового й громадського діяча на терені Ню Йорку. Заступники голови: д-р Юрій Солтис і інж. Роман Гаєцький, секретарем Олександра Білевич, скарбником вибрано д-ра Миколу Шпитка і вільним членом управи Володимира Процика.

Контрольна комісія: Микола Турецький, Євген Стахів і Роман Данилюк.

По виборі нової Управи предсідник зборів передав дальше провадження зборами нововибраному голові Миколі Гошовському, який подякував всім присутнім за довір'я до нього й заявив, що успіх буде залежати від всіх членів управи, та всіх членів взагалі, бо сам голова, щоб навіть був феноменом, нічого не зробить.

Відтак зголосились до слова члени Головної Екзекутиви Є. Стахів і Р. Данилюк, які побажали новій управі великих успіхів та заявили, що скільки буде потрібно, то вони допоможуть.

По закриттю зборів голова зробив засідання з членами управи для обговорення пляну праці на майбутнє і розподілено функції між членами Управи. Всі члени Управи заявили свою співпрацю з головою. На цьому закінчено загальні збори.

Микола Турецький

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ОДЯГ

Наближаємося до важливого ювілею — століття поселення українців у Канаді, який припадає 1991 року. Українці здобули собі добру славу в Канаді і з усіх етнічних груп займають найбільш замітне місце. Перед нами завдання забезпечити дальший розвиток нашого життя в Канаді. В наших особливих умовах виринають спільні нам усім турботи про наше майбутнє — як зберегти нашу національну самобутність, як промовити до молодого покоління, як закріпити у ньому почуття приналежности до українського народу, як засягнути ті частини молоді, що вже „забули" рідну мову і не мають зв'язків з українцями. Розв'язка цих проблем вимагає повної кооперації та співпраці всіх наших організованих громад і таких метод, які відповідають сучасним обставинам та умовам життя. На наших очах характер українського життя змінився, а зі змінами виникають нові ситуації, нові погляди, які вимагають уваги.

У наших змаганнях зберегти національну ідентичність ми маємо до діла з народом, масою, а маси народу найкраще сприймають те, що можуть розпізнати змислами. Масам імпонує живий український танець, народна пісня, народна вишивка, народний одяг, народна страва та інші прояви української культури, що сприймаємо змислами. Тут діє відчуття, захоплення, емоція, а на їх ґрунті родяться глибші розумові роздумування. Зокрема пробуджується зацікавлення українською культурою, зроджується бажання відшукати свій родовий корінь, заглянути до історії України, відвідати Україну. Отож фолкльорні,етнографічні частини нашої культури є важливими чинниками в національному самозбереженні, і вони виконують для нас корисну ролю.

Деколи чуємо, що ми вже виросли з етнографізму, піднялися на вищий рівень і не лицює знижуватися, ми не збудуємо України гопаком,вишитою сорочкою, варениками. Це погляд помилковий і його треба нам позбутися.

Сьогодні в кожній організованій українській громаді діє танцювальний гурток, до якого з охотою вступає українська молодь. У самому Саскачевані є аж 51 такий активний гурток. Звичайно, вони діють самостійно під керівництвом місцевого проводу і з допомогою провінційної Ради КУК в площині танцювального мистецтва. Для виступу потрібний автентичний народний одяг. Звичайно матері допомагають шити одяг, але не всі знають як він має виглядати, які є його складові частини. Через неознайомленість бувають не раз прикрі помилки, коли буковинську сорочку з важким густим узором вбирають до полтавського або гуцульського строю. Саме така неознайомленість зробила потребу подати танцюристам і їх провідникам відповідні вказівки про автентичний народний одяг з окремих районів України.

Назустріч цій потребі Провінційна Управа КУК в Саскачевані зарядила лекцію-робітню про автентичний народний одяг в суботу, 11 лютого ц.р., в Саскатуні, в домі Українських Сеньйорів. Цим проєктом займався Ґлен Ілащук, постійний артист українського танцю. Оплата за курс 30 дол. і включає обід. Прибуло 64 зареєстровані курсанти.

На лекторку запрошено фахівця Любов Волинець, кураторку Українського Музею в Ню Йорку, інструктора стемфордського Музею.Волинець народилася в Україні, до Америки прибула з батьками шестилітньою, закінчила університет, отримавши ступінь М. А. з бібліотечних наук. Вона працювала за фахом у славістичному департаменті міської бібліотеки в Ню Йорку, в якій є велика збірка різнородного славістичного матеріялу, з яким вона ознайомилася та перестудіювала ті книжки, що відносилися до українського життя. Українське народне мистецтво її все чарувало, і вона поринула в цю площину народної творчости, ставши її знавцем.

Лекція доповідачки складалася з двох сесій — передполудневої і пополудневої з перервою на обід. Мова викладу англійська, щоб зрозуміли англомовні курсанти. Лекція охоплювала одяг центральної України, Буковини, Гуцульщини, Закарпаття, Бойківщини, Лемківщини, Поділля, Покуття, Волині, Полісся, Яворівщини. Показ зразків одягу прозірками на екрані,що ними лекторка ілюструвала кожний одяг з окремою увагою на складові частини та всякі подробиці, дуже багато допоміг запам'ятати подані інформації. Вона подрібно розповідала про кожний зразок, з якого матеріялу кожна частина зроблена, коли даний одяг вбирають, як переховують, що вбирають в будний день.

Окрему увагу віддала жіночій сорочці, прозірки показали, як збирають перші стеблини льону, далі був показ інших етапів виготовлення прядива аж до вибілювання на сонці довгих рядів полотна. З сорочкою пов'язано дуже багато цікавих приповідок та забобонів, яких люди дотримувалися та передавали з роду в рід ті самі звичаї. Л. Волинець з дотепом розказувала дещо з такого народного фолкльору. Після закінчення лекції посипалося багато питань про одяг, а далі курсанти оглядали зразки народних сорочок та вишивок, що Волинець привезла з собою і мала їх розложених на столі. Курс був дуже корисний і слухачі висловили їй подяку.

При реєстрації учасники отримали великий пакет цінного друкованого матеріялу про одяг із різних частин з України, ілюстрації одягу, взуття та убору голови і етнографічну мапу України, на якій є зразки окремих районів. Такий матеріял пригодиться танцювальним гурткам у готуванні одягу на виступи.

Провінційна Управа КУК у Саскачевані зробила дуже добре діло, що подбала допомогти танцювальним гурткам краще ознайомитися з народним одягом.

Савеля Стечишин

В Рочестері відмолоджено Відділ УККА

У неділю, 23-го квітня ц.р., відбулися в Рочестері, Н. Й., довгоочікувані Загальні збори Відділу УККА. У залі церкви св. Богоявлення зійшлися платники національного датку, щоби поновити Загальними зборами діяльність Відділу.

Підготовча комісія в складі Борис Губка, Михайло Єйна та Остап Захарків подбала про те, щоби збори Відділу відбулися на належному рівні. Так і сталося, бо до Управи дали себе вибрати молоді люди з університетською освітою, які повинні прийти на зміну старшим. І так до нової Управи ввійшли: мґр Ярослав Білоус, голова, заступник голови Ігор Гонтар і інші члени: інж. Анатоль Дністріян, Володимир Захарків молодий, надійний студент, Василь Базюк, Дмитро Пилипець, Володимир Ґулкевич; Зенон Омецінський — голова Контрольної комісії, члени — Володимир Будзяк, Микола Лилак; голова Товариського суду Б. Губка, члени — Петро Балко і Марко Лонкевич. Невтомні збірщики, які працюють вже роками, це Марія Крупа-Чолач і Микола Лилак.

По короткій виміні думок закрито ці ділові збори, якими проводив Б. Губка, співом „Не пора...".

Г.Б.

Ретроспективна виставка Л. Мол-Молодожанина

Для Льва Мол-Молодожанина минулий рік залишиться особливим. Мистець отримав третій почесний докторат (від Манітобського університету). З нагоди Тисячоліття його монументальні статуї св. Володимира Великого (в бронзі) поставлено в Римі, Лондоні, Вінніпеґу та Саскатуні. Його мозаїка св. Трійці прикрашує зовні православну катедру Пресв. Тройці у Вінніпеґу.

Мистець почав 1989 рік ретроспективною виставкою своїх творів в ґалерії Осередку української культури й освіти у Вінніпеґу. Виставка відкрилася в неділю, 2-го квітня і триватиме до 8-го травня. В залі Осередку висвітлюється нагороджений фільм Славка Новицького „Вічний образ" про виконання Л. Молодожанином погруддя Миколи Лисенка.

Про життєвий шлях та творчість Льва Молодожанина мистецтвознавці вже багато писали, між ними Святослав Гординський та Джін Паттисон. 1982 році вийшла люксусова книжка про працю мистця. Обмежений тираж 500 примірників швидко розійшовся. Багатоілюстровану книжку написав Пол ДуВал, знавець канадського мистецтвознавства. Автор вступу — Святослав Гординський, який пише, що „Моль дуже різносторонний, він — скульптор, маляр, вітражист, і в кожному він майстер. Світової слави італійський скульптор Франческо Мессіна вже понад 20 років тому сказав: „Леве, тобі не треба вже більше вчитися. Тільки твори і показуй, що ти знаєш, і що можеш виконати!"

Пол ДуВал пише, що велика кількість портретних скульптур Молодожанина в Канаді неперевершена. Мистець присвятив найбільше уваги та праці портретам в бронзі та чується з ними найбільш свобідно. З-під його рук вийшли погруддя та статуї трьох папів, президентів, прем'єрів, поетів, мистців та королеви Єлисавети II, які виставлені в музеях та парках трьох континентів.

Щоб побачити іншу галузь творчости Молодожанина, любителі мистецтва мусять приїхати до Канади, а особливо до Вінніпеґу, де по церквах міста (і неукраїнських) можна оглянути та подивляти вітражі мистця. Особливо подиву гідні вітражі в українській католицькій катедрі свв. Володимира і Ольги, де в 16-ох вікнах показана в склі історія України та Церкви. ДуВал пише, що не знає інших канадських церковних вітражів, де так елоквентно відсвятковані спадщина і віра церковної громади. Декотрі із цих вікон він вважає шедеврами кожної мистецької міри. І мистець сам виконував цілий процес задуму, виробу та вставлення вікон при помозі одного помічника. Він сам вибрав всі фарби та ручно дуті скла. Один гість в катедрі завважив, що канадські туристи їдуть до Европи подивляти катедри, а тут, у Вінніпеґу, мають таку, яка своїм мистецтвом дорівнює европейським. Розмальована вона Святославом Гординським.

В промові під час отримання почесного докторату від Манітобського університету Лев Молодожанин поділився думками про скульптуру та її сучасний стан. Історично скульптура завжди була важливою частиною громадського життя, особливо влади та культурних установ. З усіх виявів мистецтва тільки скульптура незалежна — їй не потрібні ні стіни, ні будинки. В давнину єгиптяни, греки та римляни розуміли і користувалися зорово-пропаґандивною метою монументальної скульптури. Статуї стояли по дорогах, роздоріжжях, площах. Тепер подібних сучасних статуй не видно. Тут і самі мистці винні, бо не знають, що громада хоче — і навіть не питають. А більшість сучасних скульптур потребує кілька сторінок пояснення. Скульптура повинна сама себе пояснювати. Мистецтво — частина надбання суспільства, і повинно задовольняти вимоги цього суспільства. В Північній Америці скульптори втратили головного патрона — Церкву. В Европі церкви століттями підтримують мистців своїми замовлення. Молодожанин розказує, що в Европі цвинтарі далі мов музеї, із своїми надгробними скульптурами-пам'ятниками (нагадується український цвинтар св. Андрея в С. Бавнд Бруку). В Німеччині популярні також портретні погруддя. У Мюнхені в „жовтих сторінках" телефонічної книжки є список скульпторів на півтора сторінки. В Північній Америці, де модерна скульптура популярна, немає такої підтримки скульпторам. Тут вина і мистецьких шкіл, які не дають доброї підстави знання. Мистці „творять" але практично не знають як. Тому так мало портретної скульптури, бо тут за „творчість" не сховаєшся. Та саме технічне знання фізіономії не поможе. Мистець мусить пізнати характер людини, щоб вдало передати портрет в бронзі, мармурі чи глині. Навіть з портретами покійних вже людей треба пізнати людину із фотографій та із споминів приятелів.

Молодожанин є проти урядових датків — „ґрентів", бо тоді мистець не зобов'язаний, і висліди не важні. Коли мистець виконує праці на замовлення, продає, і не залежний від уряду, одне замовлення притягає друге. Добра праця сама себе оголошує. Наприклад, він виконав погруддя Папи Івана Павла II, яке було виставлене в Мюнхені. Власті села Альтойттінг в Баварії побачили це погруддя і замовили 8½ стопову статую Папи, хоч мистець не тільки не німець, а ще авслендер.

Своїм знанням мистецтва та своєю працею Молодожанин нагадує людей Відродження, які не обмежувалися до однієї ділянки. Молодожанин — світової слави мистець. Він підкреслює, що він — українець. Його особливо люблять мешканці Вінніпеґу, і відкриття його виставок (наприклад, кілька літ тому в Вінніпезькій мистецькій ґалерії або давніше в Осередку) — це здвиги народу. Син Волині, який ще маленьким від батька навчився ліпити іграшки та свистики з глини, вже роками притягає увагу мистецького світу.

Орися Трач

Т. Бісик виграла нагороду за оповідання

Гленс Фоллс, Н.Й. — Місцевий щоденник „Пост Стар" подав у своєму виданні з 16-го квітня ц.р. вістку, що українська дівчинка, Тетяна Бісик з Лейк Джордж, виграла в дієцезальному письменницькому конкурсі перше місце у ділянці коротких оповідань.

Т. Бісик має 12 років і тепер ходить до сьомої кляси академії св. Марії. Вона крім шкільних зайнять завзята спортовка, що вже виграла нагороди у їзді кінній, плаванні і лещатах. Вона також належить до української танцювальної групи.

У письменницькому конкурсі брало участь 46 парафіяльних шкіл з 11-ох повітів стейту Ню Йорк.

Найкращі твори вибирало жюрі з коледжу Сієна в Лавдонвіллі, Н.Й. Т. Бісик дістала свою нагороду в окремій церемонії 9-го квітня ц.р. в Скенектеді, Н.Й.

Т. Бісик

Виклади в УВУ у літньому семестрі

На філософічному факультеті УВУ відбудеться цього літа (липень і серпень) низка викладів з вищезгаданих ділянок знання. Викладатимуть такі професори, доценти і викладачі (поазбучно): В. Болюбаш: феноменологія національного самопізнання з погляду юнґівської психології (морфологія й пізнавальні функції психіки; світ ідей і зображень; індивідуальний і соціяльний аспекти психічних сприймань; нація як посередник між людиною і людством). Г. Васькович: введення у проблематику психології (шарова теорія психіки; характеристика свідомости і представлення якостей психічного центру „я"; структура свідомих психічних станів). П. Ґой — В. Лучків: слов'янська культура і цивілізація (погляди антропології, археології, мови і релігії; міґрація слов'ян, найдавніші слов'янські держави; римські та візантійські імператори; реформація. Слов'янофільство; укр. еміграція, поселення, розвиток і проблеми). Б. Єржабкова: визначні діячі української освіти й шкільництва X-XX ст. (культурно-освітні реформи Київських князів, діячі середньовічної України; укр. першодрукарі і вчені, меценати укр. шкільництва й культури, також і Гетьманської України; освітні діячі XIX-XX ст.). А. Жувотенко-Піанков: Борис Грінченко і його педагогічна діяльність (боротьба за укр. мову і книгу для шкіл і народу в часи Емського указу; педагогічна, видавнича і національно-громадська праця; педагогічні твори; словник української мови; заснування Т-ва „Просвіта" в Києві). Л. Жук: українська музика XX ст. (виклади ілюстровані музичними прикладами. Музична творчість і виконавство в Україні і діяспорі; великі форми: симфонія, ораторія, опера, кантата, балет, інструментальний концерт з оркестрою; камерні та сольові твори; театр і фільм; нові напрямки, укр. авангард). Й. Кратохвіль: етологія як модерна наука про поведінку (з прозірками. Біологія, історія і техніка в етології; сучасне поняття психології-соціології-етології, охорона довкілля; Небелівські премії: нові технічні знаряддя); Людина і тварина у світлі екології. К. Митрович: загальна філософія (антропологічні основи; основні теми історії філософії; історичний розвиток укр. філософської думки); Вибрані питання з історії української філософії (філософія П. Юркевича, сковородинська традиція; кантівські теми в укр. філософії XIX ст.; спадщина Юркевича в Україні і в Росії). Б. Стебельський: до генези української культури передісторичного часу. В. Янів: ідеал української людини в світлі першоджерел літератури Княжої доби (аналіза текстів „Повісти временних літ", „Слова о законі і благодаті", „Поученія дітям", „Печерського патерика", „Ізборника Святослава" 1076 р. й ін. Чинники глибокої релігійности українців).

Зацікавлені студенти можуть надсилати свої зголошення на таку адресу: Ukrainische Freie Universitat, Pienzenauerstr. 15, D 8000 Munchen 80. Tel.: (089) 98-69-28.

Г.В.

Ювілей Карпатської України у Великому Клівленді

Діловий комітет на чолі з проф. д-ром Михайлом Папом, під патронатом СКВУ та в співпраці з місцевим УЗО, влаштував ювілейний концерт з нагоди 50-ліття проголошення самостійности Карпатської України, який відбувся в неділю 2-го квітня о год. 5-ій по полудні в просторій залі УАП церкви Св. Тройці в Норт Роялтоні, Огайо.

Концерт розпочав д-р Володимир Боднар, який привітав присутніх на залі. Опісля хвилиною мовчанки і вставанням з місць вшановано борців — героїв, що віддали своє молоде життя за волю Карпатської України. Різноманітною програмою проводив д-р Володимир Боднар. У короткому вступному слові він підкреслив героїзм Карпатських Січовиків в 1939 році, які з честю і славою виконали свій історичний обов'язок в обороні рідного краю. Тисячі найкращих синів і дочок не тільки з Закарпаття, але цілої соборної України стали до боротьби з переважаючими силами ворога та віддали своє життя за волю батьківщини. Святочне слово виголосив проф. д-р Михайло Пап. Він — знаний науковець, автор багатьох праць, суспільний діяч, є уродженцем Карпатської України та щирим сином Срібної Землі, цієї історичної вітки нашої розлогої батьківщини.

Прелеґент подав історичний розвій Карпатської України. Вона страждала цілі віки під різними окупаціями — мадярів, чехів і словаків. Цей бідний гірський український нарід вороги старалися здецентралізувати, стерти їх прадідівський корінь з лиця землі. Їх називали різними іменами: рутенці, русини, тільки не правильним ім'ям — українцями. Але карпатські українці не піддавалися асиміляторським затіям. Вороги замикали церкви, школи, наставляли ворожих нам священиків і учителів та гостро карали за найменші прояви українства. В часі тих довгих літ поневолення були дуже наявні спроби відродження. Згадати таких пробудителів Карпатської України, як князь Федір Корлятович ще в XIV столітті, потім о. Олександер Духнович, якого опісля арештовано, д-р Михайло Бращайко, о. д-р Августин Волошин та інші. Ворог таки не в силі був знищити нашого народу і його правдивої ідентичности. Народ будився до волі і виявляв свою національну приналежність до України.

Закарпатці вибрали свій сойм, провели демократичні вибори, обрали свого президента о. д-ра А. Волошина і 14-го березня 1939 року проголосили незалежність Карпатської України. Тоді Гітлер вислав ультиматум, щоб Карпатська Україна піддалася мадярам. Треба підкреслити, що Карпатська Україна була єдиною державою, що протиставилася Гітлерові і сказала твердо і недвозначно, що буде боронити свою волю до загину. Сам Сталін був дуже заскочений актом самостійности Карпатської України і старався унешкідливити та отверто говорив, що це дуже небезпечний акт.

У вокальній частині програми виступав оперний співак баритон Яків Сідельник в піснях „Давно то минуло" Кос-Анатольського, „В краю дитинства", „Перепілка" П. Бранченка і „Закарпатські ночі". Опісля Дарія Ковч продеклямувала вірш „Моя Карпатська Україно" Василя Ґренджі-Донського. Сестри Ірина і Люба Завадівські в гарних гуцульських строях відспівали дует при власному акомпаньяменті бандур в'язанку карпатських пісень „Ой гори мої, гори" та в'язанку січових пісень Купчинського. У вокальній частині ще виступав жіночий дует Зірки Шокалюк та Христі Сивої при фортепіяновому акомп. Маркіяна Комічака. Вони відспівали пісні: „Рідна мати моя", „Не ламай калину" і „Кленовий вогонь" Івасюка. Останньою точкою був виступ пластунів п.н. „Пластуни в обороні Карпатської України". Це був монтаж віршів В. Ґренджі-Донського, С. Вереса, О. Ольжича, К. Далібора, і д-ра Миколи Грушкевича у виконанні пластунів і пластунок з Клівленду, Парми, в музичному супроводі Цибика, хору українських бандуристів і українського пластового хору Великобританії. Провідником і організатором цього монтажу був д-р Микола Грушкевич, пластун сеніор. Зворушливо і бадьоро пролунали слова Петра Ковча: „Друзі, настав для нас великий час, Карпатська Україна кличе нас, щоб нарід наш уже в свободі ріс, Пластову палицю замінено на кріс". Дальше говорив пластун Левко Голубець. Монологи пластунів переплітали бадьорі революційні пісні „Не пора мадярові, ляхові служить", а закінчено цей монтаж повстанським маршем „Україна горить вогнем постання". Велике признання належиться д-рові Миколі Грушкевичеві за його ефектовну і патріотичну композицію. В підготові до монтажу допомагала йому Люба Боднар. Треба згадати також осіб Ділового комітету, які трудилися в підготові цього ювлією, а саме: проф. д-р Михайло Пап, голова д-р Микола Грушкевич, інж. Палка, інж. Хміляк, Іван Росул, Люба Боднар та інші. Всім їм належиться щире спасибіг. Належить сподіватися, що під патронатом СКВУ і в інших місцевостях ЗСА і Канади та діяспори будуть відбуватися подібні ювілейні свята з нагоди 50-ліття проголошення самостійности Карпатської України.

Д-р Володимир Боднар

Авторський вечір д-р М. Богачевської-Хом'як у Філядельфії

Філядельфія може гордитись тим, що з української громади цього міста вийшло аж троє молодих істориків, які є справжніми науковцями, працюють над архівними матеріялами, пишуть і випускають у світ джерельні праці, які розширюють обрії знання як українців, так і неукраїнців. Є це д-р Орест Субтельний, д-р Зенон Когут і д-р Марта Богачевська-Хом'як. Українська громада сердечно ставиться до своїх синів і дочок і радіє їхніми успіхами у науково-дослідній праці. Так було воно недавно на вечорі Ореста Субтельного. У такій же атмосфері пройшов і цей авторський вечір.

Цю зустріч громади з д-р Мартою Богачевською-Хом'як влаштувала Окружна управа СУА у Філядельфії. Відбулася вона в УОКЦентрі 18-го березня ц.р. Імпрезу відкрила голова Окружної Управи СУА Оксана Фаріон, а ведення програми передала Вірі Кліш, що представила нашу гостю і подала інформації про її освітній і дослідчий процес. Марта Богачевська, дочка д-ра Данила і Ростислави Богачевських отримала в Філядельфії середню освіту. Університетські студії провела в Пенсильвенському університеті, осягнувши ступінь бакалявра, та в Колюмбійському університеті, здобувши там докторат. Крім того мала окремі студійні стипендії. Завдяки відомій стипендії Фулбрайта виконала Марта Богачевська-Хом'як працю про український жіночий рух, яку видано англійською мовою (Канадський Інститут Українських Студій, університет Альберти).

Д-р Марта Богачевська викладала у Мангатанвілл коледж та Джан Гопкінс університетах. Тепер працює в Національному інституті гуманітарних наук у Вашінгтоні. Вона є автором таких праць: „Весна народів: українці в Східній Галичині в 1848 р.", „Н. С. Трубецкой: інтелектуал серед інтеліґенції передреволюційних часів у Росії". Д-р Богачевська є також віцепрезидентом Національної Жіночої Ради Америки та Союзу Українок Америки.

Віра Кліш попросила до слова авторку нововиданої книжки „Феміністки проти власної волі". Д-р Марта Богачевська представила в безпосередній розповіді початки своїх дослідів теми українського жіночого руху, що натрапляли на несподівані перепони — український рух не вміщався у жадні прийняті рамки феміністичних рухів; це не був ані соціялістично забарвлений рух за права жінки, що виринав у минулому столітті в західньому світі, ані „чистий" фемінізм більше правих напрямків, ані рух жінок у Росії, що боролися радше за політичні права в суспільстві своєї доби, ані рух жінок у Польщі — також із політичними „овертонами", що розвивався серед нашої верстви суспільства, куди жінка-селянка чи робітниця не мала доступу. Довелося авторці нової праці проникнути в глибину української спеціяльної проблематики, в круті переходи історії України, що лише такі короткі періоди втішалася власною державністю. І тоді тільки поступово виринув перед нею образ українського жіночого руху. Він був своєрідним, і не був, по суті, феміністичним. У висліді кропітких дослідів архівних матеріялів Києва, Львова, Перемишля, Кракова, Варшави і Відня авторка ствердила, що жадна з українських жіночих організацій не признавала марксистського соціялізму як засобу визволення жінки чи її еманципації. Більшість з діячок не вважали себе також феміністками. Українська жінка тісно поєднувала свої права чи брак їх з правами своєї нації. Коли чужі уряди заперечували права її нації, вони заперечували і її права. Тож її роля була скромна, не чільна; вона відчувала на собі тиск обов'язку жінки і матері — зберегти родину, основу суспільства, виростити нове покоління, здобути освіту, уможливити освіту дітям, допомагати усіма способами зраненій ударами долі своїй нації. Для того, щоб здійснити це, творила гуртки, товариства, союзи. Таким чином проблема національного визволення затінила справу жіночої еманципації, як такої. Метою праці авторки було виявити українську жінку не лише як жертву переслідування, але як один з есенціональних факторів суспільства, головно під чужим пануванням. Цей характер жіночого руху є унікальним серед інших жіночих рухів. Українські жінки шукали власних шляхів самопомочі, самодопомоги у різну пору і в різних обставинах. Так, у новій праці авторки доля жінки і жіночий рух тісно пов'язані з історією самої України, і цікаво, що, не зважаючи на відмінні обставини дії під різними окупаціями — витворився подібний характер жіночих організацій. Все ж жіночі організації середньої верстви діяли в контексті західньоевропейських концептів і висували ідеали прав західнього типу. В результаті — фемінізм проявлявся вже в самій діяльності українського жіноцтва, хоча не був первопричиною його руху.

Так, познайомивши слухачів з основними принципами цієї праці, авторка дала змогу ставити їй деякі запити, на які вона радо відповідала. Організатори цієї імпрези подбали й про те, щоб відзначити квіткою-корсажем саму авторку, її матір Ростиславу Ничай-Богачевську та Лідію Бурачинську як духовну матір, яка прищепила Марті Богачевській-Хом'як цей нелегкий, але амбітний почин написати про український жіночий рух (1884-1939) на основі архівних джерельних дослідів.

Організатори вечора подбали також про мистецьку частину програми. Молода піяністка Леся Рудий майстерно виконала „Метелик" Р. Шумана.

Після перекуски і дружньої розмови гості покинули залю УОКЦентру у піднесеному настрої.

Д-р Наталія Пазуняк

Свято жінки-героїні

За час перебування українців в еміграції після Другої світової війни чимало історичних дат увійшло в календар щорічних відзначень. Святкування їх стало законом для нашої громади. Серед них — свято жінки-героїні і хоч воно не пов'язане з певною датою, але у Філядельфії ввійшов у традицію звичай влаштовувати його завжди у березні. Жінки тут можуть бути горді — з року в рік відзначення влаштовують спільно чотири організації: Окружна Управа СУА, ОЖ ОЧСУ, Золотий Хрест, Об'єднання Православних Сестрицтв. Комітет з членів цих організацій спільно обмірковує загальні справи, а за програму організації відповідають по черзі. Цього року це припало Окружній Управі СУА.

5-го березня в Освітньо-Культурному Центрі започаткувала свято жінки-героїні голова Округи Оксана Фаріон. Говорила коротко та вклала сердечність у свої слова і одразу ж створила відповідний настрій у присутніх. Їх було багато.

Святкове слово виголосила поетка Міра Гармаш. Вона згадувала жінок-героїнь, про діла яких довідуємося тільки з переказів тих, що чин їх вже зареєстрований, тих, котрі виявили геройство в новіші часи, виявляють тепер, стаючи в обороні релігії і мови, виховуючи покоління українців. Згадала поетка козацькі думи, в яких оспівано жінку, літературні твори, де згадано тих, що загинули геройською смертю, та друковані матеріяли про сучасниць. І хоч не вперше чули присутні про страждальне життя, поневіряння, смерть героїнь і читали про них, але слухали доповідь з увагою, цікавістю. Розповідь М. Гармаш переплітала і власними поезіями, присвяченими героїням. Вона сказала: „Загиблим на війні воякам споруджують символічні могили. Нема символічних могил жінок, які зберігали націю від загибелі, приносячи в жертву своє життя".

Піяністка Ірина Пелех-Зварич виконала твори В. Барвінського, М. Фоменка, Д. Бортнянського. Артистка Ліза Чепіль деклямувала змонтовані у цілість вірші В. Переяславець, А. Косовської, Я. Гуденчук. Маруся Шпинь-Домбченська співала „Богородице Діво" А. Гнатишина, „Рідна мати моя" П. Майбороди, „Чужино" Г. Китастого. Акомпаньювала їй Ірина Пелех. Спільно обидві започаткували український гимн, який дружньо підхопили усі в залі.

Змістовна доповідь, надхненна музика, драматична деклямація, мелодійний спів створили цілість вечора. Як добре, що не переривалась вона оголошуванням, хто та що виконує. Присутні мали в руках програму, яку оформила комп'ютером Марійка Райтарівська. На обкладинці — дві жінки в стародавньому одязі, малюнок мистця Якутовича.

Сцену організаторки програми прикрасили гарним килимом, що вкривав ніби скелю, ніби каміння; посередині — портрет Ольги Бесараб, обабіч — два зелені деревця, ніби лавр, гілки якого є символом нагороди переможцям. Згадалася Леся Українка: „Я на гору круту кам'яную буду камінь важкий підіймать..." Підіймали важкий камінь українки і заслужили славу героїнь. Вечір, що відбувся, — гілка лаврова у їх пошану.

Г.Цаинник

Невикористана...

(Закінчення зі стор. 2)

турними подробицями мистець їздив до Вашінгтону, до нашого приятеля архітекта О. Повстенка, який давав поради в різних задумах мистця. З такою пильністю підходив мистець до кожної своєї малярської праці.

Цей твір Хрищення України замовив у Петра Андрусіва в 1976-му році тодішній стемфордський єпископ УКЦеркви в ЗСА, Владика Йосиф Шмондюк, з метою, примістити цю історичну картину в дієцезальному музею епархії. Автор цих рядків був присутнім, під час відвідин Владики Петра Андрусіва, а під час гостини, яку приготовила дружина мистця Наталка, обговорювано час праці картини й кошторис. Обі сторони погодилися на домовлену винагороду й Петро Андрусів приступив до реалізації свого мистецького твору.

На жаль, не сталося так, як плянував Владика Йосиф. Він несподівано помер, як Митрополит УКЦеркви у Філядельфії, а цю картину купив теперішній Митрополит Стефан Сулик і примістив її на стіні до входу своєї канцелярії у Філядельфії, замість того, щоб ця картина з нагоди Святкувань Тисячоліття Хрищення України була на виставках американських музеїв ЗСА, чи інших виставок нашого церковного мистецтва.

На виставках показано там кольорові відбитки з оригіналів покійного мистця зі стінного календаря „988-1988, 1000-ліття Хрищення України, Історичний Календар", який своїм коштом видала Наталка Андрусів — дружина мистця. Слушно звернув увагу мистець Богдан Титла, коли він писав у „Свободі", 5-го жовтня 1988-го року, що: „Коли йдеться про виставки по університетах, то тут треба далеко більшої уваги, як кольорові репродукції. Оригінали зі спадщини св. п. Петра Андрусева можна доволі легко випозичити".

Нам назавжди треба собі закарбувати слова св. п. Петра Андрусіва, з книжки Гординського, що „Мистецтво — наймiцніша зброя".

Вшанування пам'яті Й. Гірняка в Ню Йорку

В неділю, 16-го квітня в Ню Йорку відбулося урочисте вшанування пам'яті Йосипа Гірняка, корифея українського театру XX століття, який помер у Ню Йорку 17-го січня ц.р. на 94-му році життя. Шанувальники великого актора побачили на екрані Гірняка у різних ролях, почули магнетофонні записи Шевченкових поезій у його виконанні і послухали спогади про Гірняка його співробітників і друзів.

Вечір улаштував Український Музей в Ню Йорку (якому Й. Гірняк передав свій архів — магнетофонні записи і фотографії) спільно з Об'єднанням українських письменників „Слово", яке 1985 року видало книжку В. Ревуцького „Нескорені березільці — Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська". Вечором керувала Уляна Любович, упорядник цієї книжки. Вона нагадала авдиторії, що на останніх сторінках книжки є додаток — передрук з „Універсального Журналу" (грудень 1929 року): „Ви кажете, що Йосип Гірняк не має біографії? Помиляєтесь, він має не одну, він має їх кілька, він має їх безліч. Якраз стільки, скільки чудових постатів створив він на кону театру".

„Гірняк — багатогранна постать", — сказав у своєму виступі Мирон Чолган, співзасновник театру-студії Гірняка — Добровольської в Австрії. Промовець нагадав, що Гірняк був актором, режисером, учителем молоді, чудовим розповідачем, а його „Спомини" є широким полотном історії України. В них — юність Гірняка в Західній Україні на початку століття, перші зустрічі з Лесем Курбасом, перші кроки в театрі. Далі — революція, перебування на Великій Україні, праця в театрі, тріюмф „Березоля", де Гірняк був одним із провідних акторів. У 1933 році катастрофа — ув'язнення, заслання. Перед війною Гірняк повернувся на Україну, до Черкас. В роки війни вирвався на Захід. У 1942-1943 роках великий успіх Гірняка, актора й режисера у Львові.

Після війни, наприкінці 1945 року, в Ляндеку (Австрія) Гірняк і його дружина Добровольська згуртували молодь — акторів і ентузіястів театру. Першою виставою новозаснованої студії були „Гайдамаки" Шевченка. Театр-студія Гірняка і Добровольської три з половиною роки діяла в Австрії і Німеччині, потім два роки в Америці.

Промовець Чолган належав до театру-студії в Европі. Пізнав Гірняка як великого актора і велику людину. Він був дуже скромний, лагідної вдачі, уважний до молоді.

В Австрії студія працювала в умовах табору для біженців. Почали з праці над словом, ритміки. Студія була мініятюрою „Березоля". Гірняк був душею театру. Добровольська шліфувала деталі. Студійці були як одна родина.

Мирон Чолган нагадав, що Гірняка дуже цінували на Україні. Довженко назвав його геніяльним актором. Своє слово промовець закінчив так: „Зі смертю Йосипа Гірняка відійшов останній могікан українського театру. Його любила вся Україна — Східня і Західня. Його пам'ять світитиме нам усе наше життя".

Остап Тарнавський, який познайомився з Гірняком у Львові 1942 року, сказав, що львівський період Гірняка був його безперервним успіхом — він був актором і режисером: поставив „Облогу" Юрія Косача, „Мину Мазайла" Миколи Куліша, „Степовий Гість" Бориса Грінченка, п'єси Ґольдоні. Вперше на українській сцені поставив „Гамлета", грав у драмах, комедіях, оперетах.

На вечорі виступав поет Богдан Бойчук, який упорядкував книжку „Театр-студія Гірняка — Добровольської" (вийшла 1975 року) і „Спомини" Гірняка (вийшли 1982 року). Бойчук сказав, що звичайно не буває упорядників спогадів, але Гірняк почав працювати над своїми спогадами у досить похилому віці і писати йому було вже нелегко. Перед тим Бойчук довго заохочував Гірняка написати спогади, але йому як акторові легше було говорити, ніж писати. Врешті, у 80-річному віці Гірняк погодився. Протягом п'яти років Бойчук щотижня приїздив до Гірняка, який, за умовою, до кожної зустрічі мав підготувати три сторінки своїх спогадів. Гірняк мав прекрасну пам'ять, оповідав цікаві історії. Спогади його були жваві й кольористі.

„Спомини" Гірняка віддзеркалюють його характер — любов до людей. Це особливо видно з двох епізодів, увічнених у „Споминах": коли Гірняк у 1927 році, під час своєї подорожі до Німеччини, несподівано побачив на протилежному боці головної вулиці Берліна Леся Курбаса, то з радістю кинувся до нього, незважаючи на рух автомобілів. Не менша була радість, коли в 1934 році Гірняк зустрів на засланні за полярним колом Остапа Вишню.

Також говорила авторка цих рядків, що належить до тих могікан, які бачили Гірняка на сцені „Березіль" у Харкові на зламі 1920-1930-их років. У грудні 1933 року дізналася про його арешт, побачивши Олімпію Добровольську з передачею Гірнякові коло тюрми ДПУ в Харкові.

В роки великого ісходу — еміґрації недостріляних українських інтеліґентів — вона близько познайомилася з Йосипом і Олімпією. В Ню Йорку спілкувалася з ними. Вони дуже різні, але доповнювали одно одного, особливо в режисерській праці. Спільне в них: одержимість театром, словом, працею з молоддю, порядність, любов до людей, відданість друзям. Гірняк був громадською людиною, ідеалістом. Його тягнуло до громадських організацій, він співпрацював з людьми доброї волі.

В 1949-1950-их роках обоє були повні плянів створити в Америці модерний український театр, інтенсивно працювали. Життя показало, що це неможливо. Ще були спроби, як от співпраця „нескорених березільців" з новозаснованим Українським театром в Америці, заснування в 1957 році Театру Слова.

Роки йшли. Прийшла невблаганна старість, хвороби. Від 1983 року Добровольська перебувала в будинку для хронічно хворих. Гірняк тяжко переживав розлуку.

Гірняк до останніх днів цікавився подіями на Україні, театром, публікаціями про Курбаса і Куліша. Радів своїм друзям — їх відвідинам та телефонним дзвінкам.

Завдяки одержимому фотографові і Гірняковому приятелеві Володимирові Грицинові — авдиторія побачила на екрані картини життя й акторської праці Йосипа Гірняка: фотографії його батьків і малого Юзика Гірняка, молодого хорунжого Армії УНР, актора у багатьох ролях — Мавра в „Змові Фієска в Ґенуї" Шіллера, Мини Мазайла, Зброжека в п'єсі „Маклена Ґраса" Миколи Куліша — лебединій пісні „Березоля". Пояснення читав актор Степан Крижанівський, який, за його словами, мав щастя співпрацювати з Гірняком у Львові і в діяспорі.

Наприкінці вечора люди в захопленні слухали Гірняка в магнетофонному запису. Шевченкові слова доходили до слухачів як ніколи раніше. Великий кольоровий портрет замисленого Йосипа Гірняка доповнював уяву присутніх, згадували великого актора, який так недавно був серед своїх земляків в українській дільниці Ню Йорку.

Від імени Українського Музею вечір закрила Іванна Рожанковська, заступниця голови Управи УМ, Богдана Цимбалістого, який не зміг прибути. Вона подякувала всім учасникам вечора і з гордістю відзначила, що Гірняк передав до Музею свій архів історичного значення — матеріяли до історії українського театру. Нині до Музею надходять пожертви до тривалого (нерухомого) фонду Йосипа Гірняка і Олімпії Добровольської.

За даними на 24 квітня до цього фонду надійшло коло 5,000 дол. Треба сподіватися, що до нього ще надійдуть цеглинки на вшанування імени двох великих акторів.

Любов Дражевська

ПАРАФІЯ ЦЕРКВИ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в ГАНТЕРІ
уряджує в неділю, 14-го травня ц. р.
після Служби Божої в ґражді

С В Я Ч Е Н Е

Після свяченого **ШИРШІ СХОДИНИ** в справі діяльности під час літнього сезону, на які запрошує всіх парафіян і власників посілостей в Гантері і околиці.

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

ВПЕРШЕ ВІД ТОГО ЧАСУ, як генерал Альфредо Стресснер захопив владу у Параґваї в 1954 році, ставши авторитарним правителем, у країні відбулися демократичні вибори. На них переміг генерал Андрес Родріґес, під керівництвом якого 3-го лютого цього року військові скинули Стресснера. За даними аґентства АП, А. Родріґес набрав 77.44 відсотка голосів. Його головний суперник Домінґо Лайно — 20.43 відсотка. Решта голосів набрали кандидати, які не мали шансів перемогти . Популярність генералові Родріґесові принесли рішучі дії під час перевороту у лютому.

В ІНТЕРВ'Ю ТЕГРАНСЬКІЙ англомовній газеті „Тегран Таймс" заступник міністра закордонних справ Ісламської республіки Алі Мохаммед Бешараті заявив про те, що Іран, можливо, купить совєтську зброю. А. Бешараті не повідомив, про які саме види зброї йде мова, однак, на думку спеціялістів, Іранові перш за все потрібні нові види літаків, танків. Військовий спеціяліст лондонсько го міжнародного інституту стратегічних досліджень Ганс Копіц вважає, що достава совєтської зброї в Іран цілком можлива, але вона ні в якому разі не перевершить за своїм обсягом продаж зброї Іракові.

Громада в Чикаґо вшанувала пам'ять Т. Шевченка

Чикаґо (Н.Н.) — Місцева громада відзначила 175-річчя з дня народження Кобзаря традиційним концертом, який цього року був вдалим та корисно відрізнявся від попередніх. Але було місце і на наукове вшанування великого українського поета і цю ініціятиву взяла на себе Філія Українського Католицького Університету.

Академічний вечір на пошану поета відбувся в суботу, 8-го квітня ц.р., у великій авдиторії нового Культурного Осередку свв. Володимира і Ольги. Новумом цієї імпрези було те, що доповіді відбулися англійською й українською мовами. Проф. Тома Бирд, професор славістики в Нюйоркському міському університеті, почав свій виступ по-українськи, але саму доповідь на тему „Актуальність Шевченка в сучасному світі" виголосив англійською мовою. Це була дуже стисла і яскрава оцінка творчости поета з погляду неукраїнського світу — слов'янського і західнього. Доповідач вказав на актуальність ідей Шевченка і поза українським середовищем, де вартості індивідуальної свободи, національної самобутности, соціяльної справедливости і суспільної моралі є тими ідеалами, за які боряться сьогодні мільйони. Проф. Бирд вказав на високі мистецькі вартості Шевченкових творів, які Захід ще далеко не оцінив, бо досі не з'явилися переклади, на які собі Кобзар заслужив, а, на жаль, українська мова не є ще так доступною широкому читачеві, щоб він розумів його творчість в оригіналі.

Доповідачем, що звернув на себе й свою тему спеціяльну увагу, був д-р Микола Жулинський, заступник директора Інституту літератури ім. Т. Шевченка Академії Наук УССР. Гість з Києва говорив на тему „Шевченко і духова ситуація в нинішній Україні". Це була блискуча доповідь, вільний і неупереджений вислів думок про справжній образ Кобзаря, відмінний від того, що його представляло досі офіційне совєтське літературознавство. М. Жулинський вказав також на ті заходи українознавців в Україні сьогодні, які намагаються звільнити шевченкознавство від дотеперішніх штампів та ідеологічної догматики. Доповідач підкреслив, що Шевченко продовжує бути духовим прапором руху за українську сутність, за оборону мови й культури, а насамперед за звільнення українського духа. Доповідач порушив і поточні проблеми української дійсности та вільно відповідав на всі питання, а їх було чимало, також стосовно сьогоднішньої ситуації та боротьби за національні і людські права України.

Вечором керував директор Філії УКУ проф. Василь Маркусь.

Після офіційної частини відбулася товариська зустріч з буфетом, яким зібрану публіку в числі понад 120 осіб, гостили членкині з 6-го Відділу СУА, що його очолює Стефа Галицька.

ВИСТАВКА НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Ню Йорк. — Нас повідомили з Об'єднання Мистців Українців в Америці, що заповіджена виставка картин мистця з України Олександра Костецького на неділю, 7-го травня ц.р., в ґалерії ОМУА не відбудеться.

УКРАЇНСЬКА ГРУПА АА
Україномовні щотижневі засідання
ТОВАРИСТВА АНОНІМНИХ АЛЬКОГОЛИКІВ
починається 9-го червня 1989 р.
кожної п'ятниці о год. 8-ій веч.

Допомога кожного є побажана.

ST. MARY'S PROTECTRESS CHURCH
73-81 Washington Avenue ■ Clifton, N.J.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ
ділиться сумною вісткою, що відійшов від нас на 73-му році життя

бл. п.

д-р ОЛЕКСАНДЕР САС-ЯВОРСЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся 14-го квітня 1989 року в стейті Люізіяна.

•

Опечаленій Родині і Приятелям складаємо глибоке співчуття.

За Управу Об'єднання

д-р БОГДАН РУДАВСЬКИЙ —президент
д-р МАРТА ПЕТРИНА ВІТКОВСЬКА — секретар

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в НЮ ЙОРКУ

запрошує Членів й Українське Громадянство на доповідь на тему

ДЕМОГРАФІЧНІ ПІДСТАВИ НАЦІОНАЛЬНИХ РУХІВ НА УКРАЇНІ У ПОРІВНЯННІ ДО ІНШИХ РАДЯНСЬКИХ РЕСПУБЛІК

яку виголосить — **д-р ЛЮБОМИР ГАЙДА**

що відбудеться в суботу, 13-го травня 1989 р. о год. 5-ій

в домі НТШ, при 63 Четверта авеню в Ню Йорку, між 9 і 10 вулицями.

П О Д Я К А

Щира подяка Дирекції банку „Певність" в Чикаґо, яка свій 25-ти річний ювілей існування відзначила поставою п'єси Івана Кочерги „Ярослав Мудрий", у виконанні Студії Мистецького Слова з Ню Йорку. Фінансуючи наш приїзд, Дирекція дала змогу молодим адептам сцени, виступити перед глядачами, а тільки такі виступи, дають їм можливість мистецького росту. Впершу чергу, глибока подяка директорові Миронові Лущакові, який відповідав за організацію нашого приїзду , гостини та всі зв'язані з тим проблеми. Дякуємо теж інженерові Степанові Ґоляшеві за допомогу, коли тільки заходили потреби та всім паням і панам, прізвищ яких не знаю, а які будь-чим причинилися до здійснення нашого приїзду. Зокрема дякую паням, панам і молоді та дітям з Чикаґо, за участь у гуртових сценах, з яких вони вив'язалися дуже успішно. Панові Іванові Шалеву за допомогу у підготові гуртових сцен, Братству молоді свв. Бориса й Гліба при парафії свв. Володимира і Ольги за влаштування зустрічі-гостини зі студійцями. Дуже дякую пані Ірині Камінській, яка разом зі мною турбувалися всіма проблемами зв'язаними з виставою. Накінець, глибока подяка президентові банку „Певність" д-рові Юліянові Купясові за слова признання, які не тільки заохочують, але зобов'язують до дальшої праці. Щире спасибі йому за підтримку Студії, яка плекає українську мову, поезію та старається розвивати та продовжувати існування такої важливої вітки культури, якою є драматичне мистецтво. Квіти від банку „Певність" і танцювального ансамблю „Громовиця", були чудовим кінцевим акордом нашого виступу.

За Студію Мистецького Слова

ЛІДІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА

П О Д Я К А

З волі Всевишнього дня 28-го лютого 1989 року
відійшла від нас у Вічність
наша Незабутня МАМА, БАБУНЯ і ТІТКА

бл. п. ЗІНАЇДА ГРИГОРІЇВНА Ф І Л І П О В А

Цією дорогою складаємо нашу найщирішу подяку Родині, Друзям і Приятелям та усім, які висловили нам співчуття у важкі хвилини смутку та виявили пошану до Покійної своєю участю в похоронних відправах.

Особлива подяка належить отцю протоієрею Григорію Подгорцю, настоятелеві Свято-Андріівського українського православного катедрального храму у метрополії Вашінґтону за відслуження похоронних відправ та відпровадження тіла на український православний цвинтар Святого Андрія біля Церкви Пам'ятника в Бавнд Бруку, Ню Джерзі. Дякуємо церковному хорові та диригентові Юрію Кулієві за похоронні співи.

Водночас наша щира подяка усім жертводавцям, які замість квітів, склали на нев'янучий вінок Покійній, 3.470 долярів на закінчення будови Свято-Андріівського храму в Митрополії Вашінґтону.

Син ЮРІЙ ФІЛІПОВ з дружиною ОЛЕНОЮ і синами АНДРІЄМ з дружиною ПАТРИЦІЄЮ та ПЕТРОМ.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ, ВІДДІЛ НЮ ЙОРК,
запрошує усіх!
THE UKRAINIAN ENGINEERS SOCIETY, NEW YORK BRANCH,
INVITES YOU ALL!

13-го ТРАВНЯ 1989 р.
в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ
(2 схід 79-та вул.)
від 9-ої до 2-ої години
вступ $15.00 (10.00 студенти, сеньйори)

MAY 13-th 1989
UKRAINIAN INSTITUTE of AMERICA
(2 E. 79th St.)
9 PM till 2 AM
Tickets are $15.00 ($10.00 students, seniors)

BEVERAGES AND REFRESHMENT WILL BE SERVED

ПЕРЕКУСКИ І НАПИТКИ

У П'ЯТУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
несподіваного відходу у Вічність мого дорогого мужа

бл. п.
професора

ОЛЕКСАНДРА ГАЙДУКЕВИЧА

яка припадає 7-го травня 1989 р.
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

у понеділок, 8-го травня у соборі св. Софії в Римі, Італія;

в каплиці оо. Студитів в Римі, Італія;

в українській католицькій церкві в Люрді, Франція;

в церкві св. Йосафата у Прудентополісі, Бразилія;

в соборі св. Івана Хрестителя в Оттаві, Канада;

в церкві оо. Студитів у Вудстоку, Канада.

Про згадку у молитвах в цей день за спокій душі Покійного, прошу Родину, Приятелів і Знайомих.

У глибокому смутку осталась

дружина — МАРІЯ

ЗАПРОШУЄМО Вас на **ФЕСТИВАЛЬ**
церкви св. **ЮРА** в **НЮ ЙОРКУ**

П'ЯТНИЦЯ 19 ТРАВНЯ 4 по пол. до 11 веч.
СУБОТА 20 ТРАВНЯ 11 рано до 11 веч.
НЕДІЛЯ 21 ТРАВНЯ 1 по пол. до 11 веч.
схід 7-ма вулиця поміж 2 і 3 авенями

хоро-співи • солісти • нар. танки • гагілки • виставка і продаж шовкодруків • писання писанок • вишивання • виконання ґерданів • смачні страви • печиво •
ЛАСКАВО ПРОСИМО ПРИБУТИ

НЕ ТА ГОДИНА

У повідомленні про доповідь д-ра Ігоря Соневицького в Українському Музеї в Ню Йорку („Свобода" з 4-го травня ц.р.) подано неправильну годину. Доповідь запланована на год. 3:30 по полудні. Ред.

У ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У КРАЩИЙ СВІТ

бл. п.

КОНСТАНТИНА ЙОСИПОВИЧА КЛЕПАЧІВСЬКОГО

директора Державного Банку України
буде відправлена

П А Н А Х И Д А

на його могилі на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж. у Провідну неділю, 7-го травня 1989 р.

Просимо Приятелів і Друзів згадати Його у Ваших молитвах.

донька — СОФІЯ ФЕЩЕНКО-ЧОПІВСЬКА
внуки — ЮРІЙ мол.
ПЕТРО
АНДРІЙ і ЛІДА
правнуки —ЮРКО
КВІТКА
КАТРУСЯ

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — Вестчестер Юнайтед СК — 0:2

В неділю, 23-го квітня ц.р. І-ша дружина УСК-у відбула календарні змагання ІІІ-ої дивізії Космополітальної ліги Ню Йорку-Ню Джерзі, в яких зазнала поразки з „сухим" вислідом — 0:2. В цій зустрічі наші футболісти показали гарну й змістовну гру, одначе напад, в якому бракувало чолового снайпера, через недугу, не використав добрих можливостей до здобуття хоч би одного голя.

Після тієї поразки наша дружина займає в показнику табелі ігор п'яте місце з усіх 10. ІІ-га дружина в передзмагу перемогла резерву Вестчестер Юнайтед вислідом — 4:1. Переможні голі для нашої дружини здобули Клавде — 2, Кент і Коваленко. ІІ-га дружина завдяки цій перемозі вийшла на третє місце в показнику табелі ігор ІІІ-ої дивізії „Сині".

Склад управи УСК на 1989 рік

Відбулися загальні збори Українського Спортового Клюбу Ню Йорк, на яких вибрано управу в такому складі: д-р І. Сєрант — голова, Я. Куровицький — перший заступник, А. Релько — другий заступник, М. Демків — укр. секретар, В. Калинович — англ. секретар, Ф. Щеснюк — скарбник, В. Сворак — референт спорту, І. Коваль — менаджер бари, І. Кріль — заст. менаджера, В. Грицюк — господар Дому, І. Пришляк — провідник ланки відбиванки, С. Коваленко — провідник ланки футболу, О. Вербицький — заст. провідника ланки футболу.

Члени ради директорів: Я. Томоруґ, М. Бойчук, В. Павлюк, Я. Базиляк, П. Лисяк.

Контрольна комісія: О. Наливайко, І. Маланчук, С. Боднар і С. Турчан.

С.К.

СК СУМ „Крилаті" — Йонкерс Португіз СК — 1:3
СК СУМ „Крилаті" — „Чілє" 84 СК — 3:7

Продовжуються ігри за футбольний чемпіонат І-ої дивізії „Істерн Дистрикт Сакер Ліґ", в якій виступає дружина СК СУМ „Крилаті" Йонкрес.

У двох чергових першенських знаганнях, що відбулися 2-го і 16-го квітня ц.р. наша дружина програла від повідно — 1:3 і 3:7.

Після цих змагань дружина „Крилатих" опинилася на передостанньому місці в показнику табелі ігор, маючи досі здобутих тільки дві точки в дев'яти виступах.

Ведуть в показнику табелі Мт. Вернон „Рокетс" (15 точок) і „Антік Кавалір" СК (15), дальші місця займають: „Сапріса" СК (11), Йонкерс Португіс і „Чілє" 84 СК (по 8), Мт. Вернон Португіз (6), „Крилаті" (2) і СК „Тумі" (1).

С.В.

УСВТ „Ч. Січ" — Керні Скатс СК — 0:5

В чергових змаганнях за першенство І-ої дивізії Гарден Стейт Ліґи, що відбулися в неділю, 23-го квітня ц.р. „Ч. Січ" зазнала дошкульної поразки високим вислідом 0:5. Вже до перерви лідери дивізії вели 2:0, хоч в цьому часі не мали ігрової переваги. Обидва голі завинили оборонці, що мали можливість, але не викопнули м'яч з небезпечної підворотної зони.

Після перерви не повернувся до гри перший воротар Хамуляк, що першу половину грав хворий з підвищеною температурою. Його місце зайняв юньор Тарас Науменко. Шкотські футболісти, що заробили в першій половині три жовті картки-попередження за шорстку поведінку в часі гри, продовжували так діяти і після перерви. В 50-ій хвилині в наслідок чергового зудару на площі, в якому футболіст гостей „підкосив" змагуна „Ч. Січі", Д. Наполі гарячково зареагував до судді і цим автоматично був усунений з площі змагань. Після цього гра ще більше загострилася, наша дружина провела декілька контратак, але ослаблений напад не зміг пробитися під ворота крізь сильну й рутинову оборону шкотів.

У свою чергу гості хоч і заробили ще дві жовті картки, до кінця зустрічі здобули чергових три ґолі.

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, Т. Науменко, Ромійо, Дворський, Брієнза, Рауш, Мостровський, Д. Наполі, Ф. Наполі, Мелет, Іген, В. Науменко. Бракувало перешкоджених — Куцини, Сергієва, Твардовського і Борука. Провідник і тренер Євген Чижович.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Київ „Динамо" — Москва „Спартак" — 1:4

Тієї високої поразки зазнали київські футболісти 15-го квітня ц.р. на Республіканському стадіоні в Києві, при участі 100,000 глядачів. Велика більшість їх були надзвичайно розчаровані, вони прагнули перемоги над цим російським клюбом, з яким минулого року дійшло в Києві до сутички між симпатиками обидвох дружин.

Київські любителі цього спорту відновили обвинувачення на адресу тренера Лобановського, мовляв, він більше дбає за збірну імперії, як за можливі успіхи київської дружини. Вони, ці любителі, свідомі цього, що осяги збірної ідуть на конто імперії,тобто Росії, і в цей час втомлені виступами в збірній київські футболісти зазнають поразок з російськими клюбами, — отже в підсумку домінують росіяни.

Для українських любителів футболу в Києві мала радість із вислову російського тренера „Спартака" — М. Старостіна, який після тієї гри для преси сказав: „У вас чудова команда"... Чудова команда програла, завдяки хитромудрим маніпуляціям Управління футболу державного Комітету спорту СССР, що зуміли запрягти київських футболістів до двох возів імперії, тобто до збірних за чашу світу і Олімпійську.

Якщо йдеться про інші українські футбольні клюби в чергових змаганнях за чемпіонат вищої ліґи СССР тільки Одеса „Чорноморець" переміг Мінськ „Динамо" — 3:2, Донецький „Шахтар" закінчив зустріч з Московським „Торпедо" ремісом — 0:0. Кілька днів після того Дніпропетровське „Дніпро" в Москві при участі тільки 6,300 глядачів звело внічию зустріч з цим клюбом — 2:2. В показнику табелі ігор веде Московський „Спартак" (12 точок), дальші місця займають: Дніпропетровське „Дніпро", Єреван „Арарат" і Київ „Динамо", усі по 9 т.

Як з правом на працю?

Під таким заголовком появилася замітка у Київській „Спортивній Газеті" з 8-го квітня ц.р. В підзаголовку написано: „Досі не вщухають пристрасті довкола переходу Олега Саленка в київське „Динамо" із ленінградського „Зеніта". Безглуздість звинувачень на адресу футболіста і його нового клюбу дозволяла зробити висновок, що випадок цей унікальний, подібного ніколи не було і не буде. Та виявляється, є ще один приклад футбольного беззаконня, прямого порушення прав людини на працю". Йдеться в тій нотатці про Юрія Куліша, вихованого українського футболіста в Україні, який минулого сезону був змушений виступати в російському клюбі „Ротор" у Волгограді (кол. Сталінград). Він забажав повернути в Україну і виступати у відомому клюбі Одеса „Чорноморець". Одначе з Москви заборонили... Кореспондент „СГ" пише: „Після цього з центру (тобто з Москви — О.Т.) до Одеси полетіли нові директиви: „Заборонити, не пускати!" Пояснити ніхто не може, бо беззаконня взагалі пояснити неможливо. В хід пішли закулісні методи застійних часів, не останню ролю в яких взяли на себе працівники Державного Комітету спорту Російської ССР. Вони категорично проти виступу футболіста за український клюб. Футболіста, вихованого... на Україні..."

Напис українською мовою...

У київській „Спортивній Газеті" в числі з 18 квітня ц.р. на першій сторінці появилася рецензія майстра спорту Ю. Виставкіна про важливу зустріч в чемпіонаті СССР в кошиківці Київського „Будівельника" і Каунаським „Жальгірісом" в двох зустрічах обидві дружини виграли по одній. На закінчення рецензії Виставкін відзначив: „І на закінчення скажу, що вперше на сорочинках (оригінально майках) київської команди був напис українською мовою „Будівельник". Оперативність виявив адміністратор клюбу Н. Окунєв".

Свого часу ми інформували читачів „Спортових Вістей" про те, що київські симпатики тієї кошиківкової дружини з обуренням писали до „Спортивної Газети", чому на сорочинках змагунів української дружини „красуються" написи російською мовою „Строитель"? Поволі, але певно, боротьба українських спортовців і діячів спорту за належні їм права принесли перші осяги.

(от)

Найкраща...

(Закінчення зі стор. 2)

„Українці ріжняться під кожним оглядом від інших мешканців Росії. Це дуже шляхетний нарід, вони виглядають міцніше та краще від москалів і перевищують їх в усьому. Нарід в Україні нагадує верховинців із Шотляндії. За столом українського селянина більше чистоти, ніж за столом у московського князя".

Чеський письменник К. Запа у 1844 році, коли сучасна українська літературна мова щойно народжувалася, пише: „Я переконався, що український говір з уст українських дівчат звучить чудово. Українська мова вимагає значно менше ламання язика і шепелявіння в порівнянні з польською, і вислів її приємніший. До мого вуха долітали звуки колядників-співаків, наповнювали тихе повітря, як подув лагідного вітру в шумному гаю, як хвиля тихого озера. Ніколи не забуду цього враження найзворушливіших хвилин, коли денебудь пережив".

Німецький письменник Фрідріх Боденштедт (1819-1892), що у 1845 році видав збірку „Поетична Україна" — переклад українських пісень на німецьку мову, пише в передмові: „Мало в кого є таке привабливе й поетичне минуле, як в українців. Нехай запашні українські пісні, мов жалобні вітри віють на німецькі левади і оповідають, як діти України колись любили і боролися... Ні в якій країні дерево народної поезії не видало таких великих плодів, ніде дух народу не виявився у піснях так живо і правдиво, як серед українців. Який чарівний подих туги, які глибокі людяні почування в піснях! Яка ніжність у парі з мужеською силою пронизує любовні пісні... Справді народ, що міг співати пісні і любуватися ними, не міг стояти на низькому рівні. Українська народна поезія дуже подібна своєю формою до поезії найбільш освічених народів Західньої Европи".

А ось, що пише до сторіччя з дня смерти Т. Шевченка доцент університету міста Кобе, Японія, Комаце Сіосусе: „Я вивчив українську мову, щоб мати змогу читати в оригіналі поезії Т. Шевченка. Я дуже люблю шевченківську поезію і маю намір перекласти всього 'Кобзаря' на японську мову".

Як бачимо представники таких славних народів захоплювалися красою української мови, вивчали її. На жаль, велика частина нашої молоді в Україні і тут на еміґрації не знає української мови, або має примітивні знання її, і тому вона їм здається примітивною. Не може любити українську мову той, хто не відчуває її краси, м'якости, ніжности, мелодійности. Не можна полюбити того, чого не знаєш.

Давня істина — родина, хата — це перший університет кожної дитини. Мати ще може більше — бабуся — закладає в свідомості дитини перші високі моральні чесноти.

Український поет, лавреат премії ім. Т. Шевченка Дмитро Павличко пише: „Українська мова за своїми виражальними можливостями, лексичними арсеналами, музичними прикметностями, історичними надбаннями в пісенній і літературній галузі належить до найрозвиненіших мов світу".

Треба визнати, що в Україні з більшим ентузіязмом взялися за навернення до української мови. Ми тут збайдужіли, нема в нас того завзяття. Що ж, відірвані від свого ґрунту, не дихаємо (нехай і чорнобильським) повітрям, майже не чуємо рідної пісні, бракує нам євшан-зілля. Та останньо все більше й більше зустрічаємося з нашими поетами, письменниками, культурними діячами з України. Вони привозять нам запах рідної землі, збуджують нас, і може спільними силами ми витягнемо із підземелля нашу співучу мову.

ІВАН ДЕМ'ЯНЮК ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ:

"ВИ ЗАСУДИЛИ... ЛЮДИНУ ЯКА Є ЗОВСІМ НЕВИННА, НЕВИННА ОСОБА."

"Я НЕ Є 'ІВАН ГРОЗНИЙ' І НАЙСПРАВЕДЛИВІШИЙ СВІДОК Є САМ БОГ, ЯКИЙ ЗНАЄ ЩО Я НЕВИННИЙ."

"МЕНІ ЦЕ НЕНАЛЕЖИТЬСЯ. Я НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ — І БОГ Є МЕНІ СВІДКОМ."

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ — ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ!...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANJUK DEFENSE FUND
P. O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА КРИСОВЕНСЬКА, член УНС Відд. 481-го Т-ва ім. Івана Франка в Карнеґі, Па., померла 6-го лютого 1989 року на 79-му році життя. Нар. 24-го травня 1910 року в Карнеґі, Па. Членом УНС стала 1928 року. Залишила у смутку синів Джеймса і Роберта, сестру Катерину Естербурґ і четверо внуків. Похорон відбувся 9-го лютого 1989 року на укр. кат. цвинтарі св. Тройці в Коллір Тавншіп.

Вічна Їй пам'ять!

Гелен Возняк, секр.

Д-р РОМАН ФЛЮНТ, член УНС Відд. 287-го Т-ва „Сини України" в Джерзі Сіті, Н. Дж. помер 20-го січня 1989 року на 71-му році життя. Нар. 30-го жовтня 1918 року в Бориславі, Зах. Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Лідію, синів Юрія і Марка. Похорон відбувся 1-го лютого 1989 року на цвинтарі Мт. Олівет в Каламазу, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Б. Ясінський, секр.

КАТЕРИНА БУЯР член УНС Відд. 383-го ім. свв. Петра і Павла в Бриджпорті, Па., померла 9-го лютого 1989 року на 97-му році життя. Нар. 1892 року в Овчанці, Зах. Україна. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку дві дочки Стефанію Горулько і Софію Смочило, трьох внуків і п'ять правнуків. Похорон відбувся 13-го лютого 1989 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Кінґ оф Прасія, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Йосиф Хома, секр.

ВАСИЛЬ КОВАЧ, член УНС Відд. 288-го ім. св. Димитрія в Бетлегемі, Па., помер 25-го лютого 1989 року на 65-му році життя. Нар. 3-го червня 1923 року в Бетлегемі, Па. Членом УНС став 1979 року. Залишив у смутку дружину Анну, синів Вілліяма, Волтера і Йосифа, дочок: Патрисю МекҐінлі і Катлін Віммер; братів — Блейз і Евгена, чотири сестри і четверо внуків. Похорон відбувся 28-го лютого 1989 року на цвинтарі св. Йосафата в Бетлегемі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Дмитро Мушастий, секр.

МАРІЯ МАРШАЛ, член УНС Відд. 383-го ім. свв. Петра і Павла в Бриджпорті, Па. померла 28-го березня 1989 р. на 78-му році життя. Нар. 1910 року в Бриджпорті, Па. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку мужа, чотирьох синів п'ять внуків і одну сестру. Похорон відбувся 31-го березня 1989 року на цвинтарі св. Августина в Кінґ оф Прашіа, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Йосиф Хома, секр.

МИХАЙЛО МИСЬКІВ, член УНС Відд. 408-го ім. Митрополита Андрея Шептицького в Торонто, Онтаріо, помер 10-го липня 1988 року на 75-му році життя. Нар. 1913 року в Розгадові, Зборів, Україна. Членом УНС став 1968 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 13-го липня 1988 року на цвинтарі Парк Ловн в Торонто, Онт., Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

о. д-р Мирон Стасів, секр.

ЕВГЕНІЯ ГОГОЛА КУТАС, член УНС Відд. 137-го ім. Богдана Хмельницького у Вест Істон, Па. померла 3-го квітня 1989 року на 76-му році життя. Нар. 12-го серпня 1912 року в селі Зимне, Володимир Волинський, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку сина Михайла, дві дочки Анну Гужву і Анастазію Кашубу, в Україні — брата Василя Гоголу і сестру Марусю Малідику; шестеро внуків і п'ятеро правнуків. Похорон відбувся 5-го квітня 1989 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Стефан Колодруб, секр.

МИХАЙЛО РАДЬО, член УНС Відд. 147-го ім. св. Михаїла в Аллентавні, Па. помер 12-го березня 1989 року на 92-му році життя. Нар. 20-го травня 1896 року в селі Репид, Санок, Україна. Членом УНС став 1917 року. Залишив у смутку дружину Катерину, синів: Івана, Петра, Вілліяма, Миколу і Тараса; дочку Дольорес Бохнак, 7 внуків і 14 правнуків. Похорон відбувся 15-го березня 1989 року на цвинтарі св. Марії у Вайтголл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

СОФІЯ СТРАВНЯК, член УНС Відд. 125-го Т-ва „Благовіщення" в Чикаго, Ілл., померла 15-го січня 1989 року на 84-му році життя. Нар. 4-го січня 1905 року у Львові, Україна. Членом УНС стала 1944 року. Залишила у смутку троє дітей: Віру Корчинську, Богдана і Софію Строняк, Лярису і Геррі Шербер; 11 внуків і двоє правнуків. Похорон відбувся 20-го січня 1989 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Ґльорія Пашен, секр.

МИХАЙЛО СЛОБОДЯН, член УНС Відд. 353-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ню Бранзвику, Н.Дж., помер 26-го березня 1989 року на 64-му році життя. Нар. 1925 року в селі Вербиці, Західня Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Марію, доньок Соню і Віру Попель з мужем Юрієм; внуків Тараса, Андрея і Мелясю та брата Івана з родиною в Україні. Похорон відбувся 29-го березня 1989 року на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Рінник, секр.